

TURVALLISESTI TAPAHTUMAAN PANDEMIAN AIKANA

Opas tapahtumanjärjestäjälle

Lämsä Katri
Tarvainen Iida-Maria

Opinnäytetyö
Restonomikoulutus
Restonomi (AMK)

2021

Restonomikoulutus
Restonomi (AMK)

Tekijät	Katri Lämsä, Iida-Maria Tarvainen	Vuosi 2021
Ohjaaja	Mervi Angeria	
Toimeksiantaja	Hurjat Kutsut Oy	
Työn nimi	Turvallisesti tapahtumaan pandemian aikana. Opas tapahtumanjärjestäjälle	
Sivu- ja liitesivumäärä	46 + 11	

Opinnäytetyön aiheena oli tapahtuman järjestäminen turvallisesti pandemian aikana. Opinnäytetyön tehtävänä oli luoda opas Rovaniemellä järjestettävän Simerock-festivaalin järjestäjälle Hurjat Kutsut Oy:lle, kuinka tapahtumia voitaisiin järjestää turvallisesti pandemian aikana. Yrityksellä ei ollut ennestään olemassa vastaavanlaista opasta.

Opinnäytetyö oli menetelmältään toiminnallinen, jossa aineistoa kerättiin asiakaskyselyn sekä asiantuntijahaastattelun avulla. Menetelmä soveltui käytettäväksi, koska covid-19-pandemian myötä tapahtuma-alaan kohdistui kehittämisen tarve. Opinnäytetyön tietoperusta koostui tapahtuman järjestämisprosessin osa-alueista, tapahtumaturvallisuudesta sekä covid-19-pandemiasta.

Opinnäytetyön tavoitteena oli saada selville, millaisia kehittäviä toimenpiteitä tulisi huomioida, jotta asiakas tuntee olonsa turvallisiksi Simerock-festivaaleilla. Opas toimisi apuvälineenä ja ohjekirjana tapahtumanjärjestäjän, henkilökunnan sekä sidosryhmien välillä. Käytännöllisyyden vuoksi opas tehtiin PowerPoint-muotoon ja oppaan sisältö on suunniteltu palvelemaan suuren ulkoilmatapahtuman järjestäjää. Oppaassa käsitellään tapahtumaturvallisuutta ja covid-19-taudin tuomia muutoksia tapahtuma-alalle.

Opinnäytetyön keskeinen tulos oli kyselystä saatu asiakasnäkökulma, joka on huomioitu oppaassa. Kyselyn avulla selvitimme, millä keinoilla asiakkaat osallistuisivat tapahtumaan pandemian aikana ja mitä turvallisuusjärjestelyitä he toivoisivat otettavan huomioon. Opinnäytetyössä tuotetusta oppaasta voivat hyötyä myös muut tapahtumanjärjestäjät ja se on muokattavissa mahdollisiin tuleviin epidemia- ja pandemiatilanteisiin.

Avainsanat	tapahtuma, tapahtumaturvallisuus, pandemia, turvallisuusohje, festivaali
Muita tietoja	Työ sisältää oppaan

Degree Programme in Hospitality
Management
Bachelor of Hospitality Management

Authors	Katri Lämsä, Iida-Maria Tarvainen	Year 2021
Supervisor	Mervi Angeria	
Commissioned by	Hurjat Kutsut oy	
Subject of thesis	How to execute an event safely during a pandemic. The guide for event organizer	
Number of pages	46 + 11	

The subject of this thesis was how to organize events safely during the pandemic. The task of this thesis was to create a guide for a company Hurjat Kutsut Oy who hosts the Simerock-Festival in Rovaniemi. The guide shows how events could be organized safely during the pandemic. The lack of this kind of information was the main reason to make this guide for Hurjat Kutsut Oy.

The method of the thesis was functional. The material was collected through a questionnaire and an expert interview. The method was chosen for use because the covid-19-pandemic has brought the need for development in the event industry. The knowledge base of the thesis consisted of the components: the organization of the event, event safely and the covid-19 pandemic.

The aim of the thesis was to find out what kind of developmental measures should be taken into account so that the client feels safe at Simerock-festivals. The guide would serve as a tool and give information for the event organizer and the staff as well as stakeholders. The guide was made in PowerPoint format to make it practical to use and the content of the guide was designed to serve the organizers of outdoor events like festivals. The content of the guide covers event safely and the changes that covid-19 disease has brought to the event industry.

The main result of the thesis was the customer perspective based on the questionnaire, what was taken into account in the guide. Based on the responses of the questionnaire we found out how customers would take part in the event during the pandemic and what safely arrangements they might want. The guide may also benefit other event organizer because it was planned to adapt to possible future epidemic or pandemic situations.

Key words	event, event safely, pandemic, safety instructions, festival	
Special remarks	the thesis include a guide	

SISÄLLYS

1	JOHDANTO	5
2	TAPAHTUMAN JÄRJESTÄMINEN.....	7
2.1	Tapahtuma käsitteenä ja sen historiaa Suomessa	7
2.2	Tapahtuman järjestämisen elinkaari	9
2.3	Onnistunut tapahtuma.....	9
3	TURVALLINEN TAPAHTUMA.....	12
3.1	Turvallisuus ja sitä koskevat lait.....	12
3.2	Luvat ja vastuullisuus.....	13
3.3	Riskit ja niiden hallinta	14
4	TAPAHTUMAN JÄRJESTÄMINEN PANDEMIAN AIKANA	17
4.1	Pandemian määritelmä ja covid-19-tauti.....	17
4.2	Covid-19-tauti uudisti tapahtumiin liittyvää turvallisuutta.....	19
4.3	Covid-19-pandemian vaikutus tapahtumassa	20
4.4	Tulevaisuuden näkymä	22
5	TUTKIMUS- JA KEHITTÄMISMENETELMÄT	24
5.1	Menetelmien valinta	24
5.2	Toimeksiantajan haastattelu	25
5.3	Asiakaskysely festivaalikävijöille	27
5.4	Asiakaskyselyn tulokset.....	30
5.5	Kyselyn tulosten luotettavuus ja johtopäätökset	36
6	OPINNÄYTETYÖN TULOKSET JA TUOTOS	38
6.1	Menetelmien kautta saadut tulokset	38
6.2	Opas tapahtumanjärjestäjälle	39
7	POHDINTA.....	41
	LÄHTEET	43
	LIITTEET	47

1 JOHDANTO

Tapahtumat ovat osa jokapäiväistä elämää, mikä näkyy yhtiökokouksina tai työpaikan palaverina sekä vapaa-ajan juhlina, kuten häät ja festivaalit. Jokainen meistä osallistuu elämänsä aikana useaan eri tapahtumaan suunnitellusti tai huomaamattaan arjessa.

Musiikkitapahtumat, kuten konsertit ja festivaalit ovat 2000-luvun alusta lähtien kasvattaneet suosioitaan, kunnes covid-19-pandemia pysäytti hetkellisesti koko tapahtuma-alan. Opinnäytetyömme aihe käsittelee tapahtumantuottamista covid-19-pandemian aikana. Keskitymme työssämme tapahtuman järjestämiseen sekä tapahtumaturvallisuuteen ja rajasimme aiheen koskemaan suuria ulkoilmatapahtumia, sillä toimeksiantajallamme Hurjat Kutsut Oy:llä on niistä yli 15 vuoden kokemus.

Opinnäytetyömme tehtävä on luoda opas toimeksiantajallemme, kuinka tapahtuma järjestetään turvallisesti pandemian aikana. Yrityksen perustaja Samuli "Sime" Yliaska on toiminut alalla jo vuodesta 2004 lähtien. Hänet tunnetaan parhaiten Pohjois-Suomen rockfestivaalin Simerockin isäntänä. Ensimmäinen kunnollisella budjetilla tuotettu festivaali oli 2007, jonka jälkeen Simerock-festivaali on kasvattanut suosiotaan vuosi vuodelta. Alkuvuosina Simerockin musiikki ja esiintyjägenre olivat pääsääntöisesti punk, suomirock sekä hip hop. Nykyään esiintymislistoilla ovat Suomen suosituimpia ja halutuimpia artisteja.

Tapahtuman onnistumiseen vaaditaan useita eri osa-alueita, mutta covid-19-pandemian myötä tapahtumaturvallisuuden merkitys on kasvanut. Asiakkaiden eli tapahtumaan osallistujien mielipiteellä on myös vaikutus tapahtuman onnistumiseen. Tavoitteenamme on selvittää, millaisia kehittäviä toimenpiteitä tulisi huomioida, jotta asiakas tuntee olonsa turvallisiksi Simerock-festivaaleilla. Asiakkaan tyytyväisyys ja turvallisuus ovat etusijalla, sillä ilman asiakkaita, ei ole tapahtumia.

Covid-19-pandemian myötä henkilöstön vaihtuvuus on lisääntynyt. Äkillisiä muutoksia ovat aiheuttaneet sairastumiset, karanteenimääräykset sekä työntekijöiden uudelleen kouluttautuminen toiselle alalle. Tämän vuoksi opas toimii myös apuvälineenä ja ohjekirjana toimeksiantajan, henkilöstön sekä muiden sidosryhmien välillä. Vaikka työssämme käsittelemme erityisesti covid-19-pandemiaa, tarkoituksenamme on tehdä opinnäytetyöstämme tulevaisuuden opas, joka vastaa kysymykseen: kuinka järjestää tapahtuma turvallisesti pandemian aikana?

2 TAPAHTUMAN JÄRJESTÄMINEN

2.1 Tapahtuma käsitteenä ja sen historiaa Suomessa

Tapahtuma käsitteenä on vaikea määritellä vain yhdellä tavalla. Määritelmä pitää sisällään pienet tilaisuudet ja suuret massatapahtumat, sekä kaiken siltä väliltä. Tapahtuma voi olla joko toistuva tai kertaluontoinen yleisölle suunniteltu ohjelma kokonaisuus. (Mossberg 2000, 7.) Tapahtumat kategorioidaan yleensä urheilu-, viihde-, kulttuuri- tai business tapahtumaksi. Tapahtuman kategoriointiin vaikuttavat suurimmaksi osaksi tapahtuman sisältö ja koko. (Bowding, Allen, O'tool, Harris & McDonnel 2011, 17–18.)

Tapahtuman kesto on kahdesta tunnista jopa useaan päivää. Monet tapahtumat, kuten kulttuuri- ja urheilutapahtumat, voivat olla väliaikaisia, mutta silti toistuvia. Tapahtuma luokitellaan aina väliaikaiseksi, sillä se on suunniteltu kestävänsä vain tietyn ajanjakson verran, mutta silloin kun sama tapahtuma järjestetään vuosittain, tulee siitä toistuva. Yksikään tapahtuma ei kuitenkaan ole samanlainen, vaikka se järjestettäisiin joka vuosi samoilla puitteilla. Tapahtuman tunnelma ja sitä koskevat odotukset vaihtuvat, mikä tekee tapahtumasta usein kerran elämässä kokemuksen. Tähän kokemukseen vaikuttaa myös tapahtumien moniaistillisuus, niissä voit kuulla, maistaa, haistaa ja nähdä. (Huhtaniska & Tirronen 2019, 2–3.)

Festivaali on yksi kulttuuritapahtuman muoto. Festivaalit ovat nykypäivän tapahtumateollisuutta ja ne ovat kasvattaneet suosiota varsinkin nuorten aikuisten keskuudessa. Toistuvasti järjestettävät suuret massatapahtumat, kuten festivaalit, markkinoivat ja kasvattavat paikkakunnan näkyvyyttä sekä matkailua. Tapahtumat tuovat tuottoa paikkakunnalle. (Herranen & Karttunen 2016, 7.) Festivaali on hyvä esimerkki kulttuuritapahtumasta, jossa yhdistyvät esitettäväksi muodoksi taide ja kulttuuri. Suomessa kulttuurifestivaaleja järjestetään useassa eri kaupungissa ja suurin osa festivaaleista on muodostunut jo perinteeksi kyseisellä paikkakunnalla. Varsinkin kesäaika on festivaalien kulta-aikaa. (Kainulainen 2004, 15–18.)

Suomessa ensimmäisiä laajamuotoisia julkisia musiikkitapahtumia olivat laulu- ja soittojuhlat 1800-luvun lopulla. Paikalla oli tuhansia kuuntelijoita sekä soittajia ja laulajia kerääntyä sadoittain. Järjestelyistä vastasi vuonna 1874 perustettu fennomaanijohtoinen Kansanvalistusseura, jonka keskeisenä tavoitteena oli kansallisuusaatteen kohottaminen ja levittäminen kaikkiin kansankerroksiin. Pyrkimyksenä oli myös madaltaa säätyrajoja. (Rantanen 2016, 18.) Ensimmäiset oopperajuhlat toteutuivat vuonna 1912 Savonlinnassa Aino Acktèn ideoimana. Yksiviikkoiset oopperajuhlat järjestettiin vuosina 1912–16. Vuonna 1930 järjestettiin vielä yhdet juhlat, mutta niiden jälkeen kului 37 vuotta ennen seuraavia oopperajuhlia. (Kauhanen, Juurakko & Kauhanen 2002, 17.)

Kesätapahtumat yleistyivät 1960-luvulla: Savonlinnassa konsertteja ja oopperaa, Porissa jazz-festivaalit jne. Finland Festivals sai alkunsa vuonna 1968, jonka tarkoituksena on olla eri taiteenalojen kulttuuritapahtumia järjestävien yhteisöjen yhdyselimenä ja edistää näiden tilaisuuksien tunnetuksi tekemistä kotimaassa ja ulkomailla. Samana kesänä Finland Festivals-ketjuun kuuluvilla juhlilla kävijämäärä nousi 100 000 ja seuraavana vuonna 150 000 kävijään. (Kauhanen, Juurakko & Kauhanen 2002, 17.) Ennen covid-19-pandemiaa, vuonna 2019 kävijämäärät nousivat yli kahteen miljoonaan (Finland Festivals 2021).

Tapahtumien rahoitus pohjaa laajennettiin liikemaailman suuntaan 1980-luvulla, jolloin ryhdyttiin hakemaan sponsoreita. Taloudellinen nousukausi takasi sen, että rahaa liikkui. Liikemaailmassa ymmärrettiin tapahtumissa esillä olemisen merkitys uusien asiakkaiden etsimisessä. Myös julkisella sektorilla panostus kulttuuriin lisääntyi kyseisenä vuonna, minkä vuoksi vuosikymmentä nimitetään kulttuurin kultaiseksi vuosikymmeneksi. (Kauhanen, Juurakko & Kauhanen 2002, 18.)

2.2 Tapahtuman järjestämisen elinkaari

Jokainen tapahtuma on erilainen, mutta riippumatta tapahtuman koosta tapahtuman järjestämisprosessi kulkee samaa reittiä, jossa edetään vaihe vaiheelta: tapahtumakonseptin ideointi, vastuutahojen organisointi, tapahtumapaikan varaaaminen, budjetointi, tiedottaminen ja markkinointi. Lisäksi prosessiin kuuluu turvallisuusasioista huolehtiminen, itse tapahtuman toteutus sekä tapahtuman jälkeinen raportointi ja arviointi. Tapahtuma on projekti, jonka osa-alueiden järjestelmällinen läpikäynti vaikuttaa lopputulokseen. (Huotari & Kalin 2017, 13.) Projektisana on peräisin latinasta ja se tarkoittaa ehdotusta tai suunnitelmaa (Kauhanen, Juurakko & Kauhanen 2002, 23).

Tapahtumaprojektin elinkaari muodostuu hyvästä ideasta tavoitteiden määrittelyyn, suunnitteluun, toteutukseen ja päättämiseen (Iiskola-Kesonen 2004, 8). Projektilla on selkeästi asetetut tavoitteet ja rajattu aikataulu. Tapahtuma on yleensä kertaluontainen tehtäväkokonaisuus, jonka toteuttamisesta vastaa johtosuhteiltaan selkeä organisaatio, jolla on käytettävissään määritellyt voimavarat ja panokset. Tapahtuman järjestäminen huipentuu sen läpivientiin tiettyä aikana tietyssä paikassa. Jälkihoitoon kuuluu palautteiden kerääminen ja niiden käsittely sekä tapahtuman arviointi. (Kauhanen, Juurakko & Kauhanen 2002, 24.) Mikäli tapahtumasta kuitenkin kehittyy toistuva, se ei enää ole luokiteltavissa projektiksi, vaan se on osa organisaation vakituista toimintaa (Iiskola-Kesonen 2004, 8).

2.3 Onnistunut tapahtuma

Onnistuneen tapahtuman järjestämiseen tarvitaan osaamista ja tiimityöskentelyä. Mitä suurempi tapahtuma, sitä enemmän tapahtumantuottajan on osattava jakaa työtehtäviä ja luotettava toisten osaamiseen. Kuviossa 1 on kuvattu niitä osaamisen ulottuvuuksia, mitä onnistunut tapahtuma sisältää.

Kuvio 1. Tuottajan osaamisen ulottuvuuksia (Huhtaniska & Tirronen 2019, 158)

Tapahtumatuotanto on monivaiheinen. Tapahtumantuottaja toimii yhteistyössä monen eri sidosryhmän kanssa, jonka vuoksi yhteistyökyky ja sosiaaliset taidot ovat yksi tärkeimmistä ominaisuuksista tuottajalla. Toinen tärkeä ominaisuus on kokonaisuudenhallinta, sillä tapahtumantuottaja tarvitsee ympärilleen osaavat henkilöt, jotta tapahtuman tuotanto ja toteutus onnistuu. (Huhtaniska & Tirronen 2019, 158.)

Onnistunut tapahtuma edellyttää järjestäjiltä huolellista paneutumista siihen, mitä tapahtumassa tarjotaan ja kuinka osallistujat saadaan viihtymään mahdollisimman hyvin. Tapahtumia voi verrata palveluihin; tapahtuma on siis enemmän tai vähemmän aineeton. Osallistujalle jää ainoastaan hänen kokemuksensa, minkä vuoksi jokaisella on tapahtuman onnistumisesta oma mielipiteensä. Tämän vuoksi myöskään tapahtuman onnistumista ei voi varmistaa etukäteen. (Iiskola-Kesonen 2004, 16.)

Tärkeä osa onnistunutta tapahtumaa on huolellisesti mietitty palveluajatus. Se vastaa kysymyksiin: Miksi tapahtuma järjestetään? Mitä se tarjoaa? Kenelle tapahtuma tehdään ja kuinka se toteutetaan? Palveluajatus laaditaan kirjallisesti,

jolloin sitä hyödynnetään sisäisessä markkinoinnissa ja henkilökunnan perehdyttämisessä. Se on myöskin eräänlainen tiivistelmä projektisuunnitelmasta. Tavoitteena palveluajatuksella on auttaa henkilökuntaa ja talkoolaisia sitoutumaan tapahtuman tavoitteisiin ja toimintaperiaatteisiin, jolloin se myös helpottaa ongelmien ratkaisussa. (Iiskola-Kesonen 2004, 19.)

Tapahtuman järjestämisaikankohda, kellonaika ja tapahtumapaikka vaikuttavat siihen, kuinka helppo tapahtumaan on tulla sekä käyttää siellä tarjottuja palveluja. Olosuhteet, kuten liikenneyhteydet ja parkkipaikkojen riittävyys vaikuttavat saavutettavuuteen. Osallistujan toiminnan helpottamiseen vaikuttavat erilaiset toimet kuten esimerkiksi opasteet, kuulutukset ja tapahtuman aikataulu. (Iiskola-Kesonen 2004, 20.)

Tapahtumassa asiakas on aina vuorovaikutuksessa ja yhteistyössä tapahtumanjärjestäjän kanssa. Tapahtuman henkilökunnan käyttäytymisellä ja palvelualltiudella on merkittävä rooli, koska nämä vuorovaikutustilanteet vaikuttavat siihen, kokeeko asiakas tapahtuman onnistuneen. Hyvä kokemus saa tulemaan uudestaan, mutta myös maineella on vaikutusta siihen, mitä osallistuja ajattelee tapahtumasta ja sen järjestelyistä. (Iiskola-Kesonen 2004, 20–21.)

Tapahtumaa rakentaessa on tärkeää, että tapahtumanjärjestäjät haluavat sen olevan laadultaan hyvä. Tapahtumanjärjestäjän on pyrittävä määrittelemään mitä tapahtuman laatu on ja miten osallistujat sen kokevat. Tapahtumaa on kahta eri laatua; teknistä ja toiminnallista. Tekninen laatu kertoo, mitä konkreettista osallistuja saa tapahtumasta. Toiminnalliseen laatuun taas kuuluvat osallistujan elämykset tapahtumapaikalla, sekä tapa, jolla häntä palvellaan. Laatu on hyvää, jos tapahtuma täyttää odotukset. Laadun tuomarina tapahtumassa toimii osallistuja. (Iiskola-Kesonen 2004, 22.)

3 TURVALLINEN TAPAHTUMA

3.1 Turvallisuus ja sitä koskevat lait

Tapahtumaturvallisuus on yksi tapahtuman järjestämisen osa-alueista, jossa tapahtumanjärjestäjällä on vastuu turvallisuuden toteutumisesta (Massa tapahtumamanuaali 2015, 98). Tapahtumanjärjestäjän täytyy huomioida yleisön, työntekijöiden ja mahdollisten esiintyjien turvallisuus sekä noudattaa kuluttajaturvallisuuslain yleisiä vaatimuksia. Tämä laki koskee kaikkia yleisölle avoimia tapahtumia. (Turvallisuus- ja kemikaalivirasto 2021.)

Muita tapahtumaturvallisuuteen liittyviä lakeja on pelastuslaki, kokoontumislaki ja terveydensuojelulaki. Pelastuslain tarkoitus on turvata ja ehkäistä onnettomuuksia niin, että ihmisille, omaisuudelle sekä ympäristölle koituvat mahdolliset seuraukset ovat vähäisiä (2011/379). Pelastuslain pykälän (2011/379 3:16 §) mukaan yleisötilaisuuksissa täytyy olla pelastussuunnitelma, jos väkimäärä on suuri tai tapahtumaan liittyy muu merkittävä paloturvallisuus tai henkilöriski.

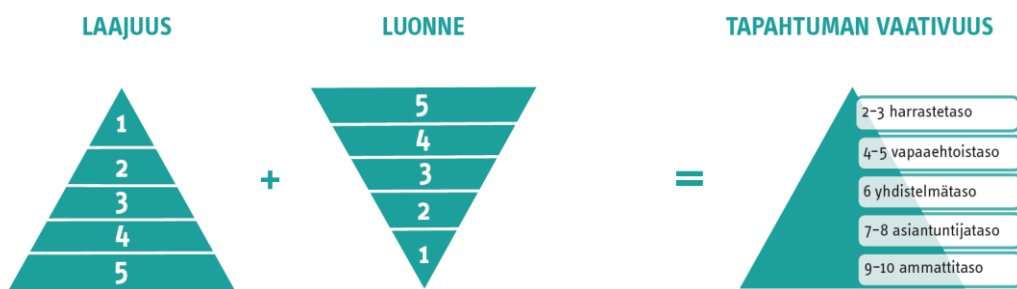
Kokoontumislain (1999/530 1:1§) tarkoituksena on turvata hallitusmuodossa säädetyn kokoontumisvapauden käyttämistä sekä ohjata yleisten kokousten ja yleisötilaisuuksien järjestämistä tarpeellisilla järjestysluontoisilla säännöksillä. Terveydensuojelulain (1994/763 1:1§) tarkoituksena taas on väestön ja yksilön terveyden ylläpitäminen ja edistäminen sekä ennaltaehkäistä, vähentää ja poistaa sellaisia ympäristössä esiintyviä tekijöitä, jotka voivat aiheuttaa terveyshaittaa. Tässä laissa terveyshaitalla tarkoitetaan ihmisessä todettavaa sairautta, muuta terveydenhäiriötä tai olosuhteen esiintymistä, mikä voi vähentää väestön tai yksilön elinympäristön terveellisyyttä.

Lakipykälien lisäksi turvallisuus- ja kemikaalivirasto Tukes on asettanut omat vaatimuksensa tapahtumanjärjestäjän toiminnalle (Visit Tampere 2021). Tukes on listannut turvallisuuden osa-alueita, joita tapahtumanjärjestäjän tulee huomioida. Tukes valvoo muiden viranomaisten kanssa, että tapahtumassa on huomioitu yleisöturvallisuus, paloturvallisuus sekä rikosturvallisuus. Lisäksi ensiapu ja

järjestyksen valvonta tulee olla huolehdittu sekä myös elintarvikeeturvallisuus, mikäli tapahtumassa tarjoillaan ruokaa tai juomaa. (Turvallisuus- ja kemikaalivirasto 2021.)

Järjestyksenvalvojat ovat tapahtumassa poliisien apuna pitämässä huolta yleisestä turvallisuudesta. Suurissa tapahtumissa ja yleisötilaisuuksissa laki vaatii tapahtumajärjestäjää hankkimaan tarvittavan määrän poliisin hyväksymiä ja koulutuksen käyneitä järjestyksenvalvoja. (Iiskola-Kesonen 2004, 88.)

Tapahtumaturvallisuuden suunnittelu on hyvä aloittaa määrittämällä tapahtuman laajuus ja luonne. Seuraavassa kuviossa (kuvio 2) Tukes on esitellyt tapahtumaturvallisuuden osaamisvaatimukset.

Kuvio 2. Tapahtumaturvallisuuden osaamisvaatimukset (Tapahtumaturvallisuus opas 2021)

Tapahtuman laajuus riippuu mm. yleisömäärästä, tapahtuma-alueen pinta-alasta sekä tapahtuman kestosta. Tapahtuman luonteeseen vaikuttavia tekijöitä on, kelle tapahtuma on tuotettu ja mitä siellä tehdään. Festivaalien riskit ovat suuremmat kuin esimerkiksi konferenssin. Tapahtumien riskiä kasvattavat esimerkiksi ilotulitteet, päihteiden käyttö, moottoriajoneuvot sekä yleisön mahdollisuus liittyä aktiviteetteihin. (Turvallisuus- ja kemikaalivirasto 2021.)

3.2 Luvat ja vastuullisuus

Lupien hakeminen ja ilmoitusten laatiminen on aina tapahtumanjärjestäjän vastuulla. Tapahtuman luonne, kävijämäärä sekä tapahtumapaikan sijainti määrittää

tarvittavien lupien määrä. Suuremmissa tapahtumissa maanomistajan luvan lisäksi tulee laatia ilmoitus poliisille. Pelastuslaitos ja aluehallintovirasto vaativat myös omat lupansa ja ilmoituksensa. (Jyväskylän kaupunki 2021.)

Poliisi on koonnut listan, mitä asioita tulee huomioida yleisötilaisuuksia järjestettäessä ja mistä täytyy ilmoittaa eri viranomaisille. Tällaisia ovat esimerkiksi meluilmoitus, kadunkäyttölupa, alkoholin anniskeluun sekä elintarvikkeiden myyntiin tarvittavat luvat sekä jätehuoltosuunnitelma. (Poliisi 2021.) Tapahtumajärjestäjän tulee ottaa huomioon, että eri lupien ja ilmoitusten hakuaika vaihtelee viidestä vuorokaudesta jopa vuoteen. Mitä suurempi tapahtuma, sitä aikaisemmin luvat ja ilmoitukset on hyvä hoitaa. (Oulun kaupunki 2021.)

Vastuullisuus tapahtuma-alalla ei ole vain lakien noudattamista ja lupien hakemista. Asiakkaat ovat yhä enemmän tietoisia ekologisuudesta ja vastuullisuudesta. Sitra on nostanut ekologisen kehityksen yhdeksi tärkeimmistä megatrendeistä (Dufva 2020, 13–14). Rauman kaupunki taas kuvailee vastuullisen tapahtumanjärjestäjän huolehtivan saavutettavuudesta, tapahtumaturvallisuudesta, ympäristöstä ja paikallisyhteisön hyvinvoinnista sekä olevan myös tasa-arvon sekä yhdenvertaisuuden edistäjä. Suunnitellessa kestäväää tapahtumaa on ainakin nämä kahdeksan asiaa otettava huomioon: tapahtumapaikan valinta, logistiikka ja yleisön liikkuminen, melun torjunta, ympäristöystävälliset hankinnat, sähkön säästäminen, tapahtuman ruokamyynä sekä tarjoilu, jätehuolto ja ympäristöviestintä. (Rauman kaupunki 2021.)

3.3 Riskit ja niiden hallinta

Riski sanaa käytetään usein kuvaamaan mahdollista vahingonvaaraa tai –uhkaa. Riskienhallinta on toivottujen ja ei toivottujen tapahtumien todennäköisyysarviointia, missä kaikki mahdollisuudet pyritään ottamaan huomioon ja arvioimaan niiden seurausta. Riskienhallinnan tarkoitus ei ole poistaa kaikkia uhkia ja vaaroja, sillä se ei ole mahdollista. Tärkeintä on tunnistaa mahdolliset riskit ja pyrkiä toiminnalla pienentämään niistä koituvia vahinkoja. Riskien laajuus, eli kuinka suuri

vahinko voi aiheutua ei ole yksiselitteinen, sillä isompi yritys kestää suuremman vahingon kuin pienempi yritys. (Suominen 2003, 9–11.)

Suurten massatapahtumien järjestäjiltä vaaditaan myös kuluttajaturvallisuuslain mukaan turvallisuusasiakirja, jossa on huomioitu mahdolliset vaarat ja riskit sekä niiden ratkaisu ja hallinta. (Kuluttajaturvallisuuslaki 920/2011 2:7 §.) Riskien hallinta on systemaattista toimintaa, millä pyritään tekemään olosuhteet turvalliseksi. Tähän liittyen työsuojelu on listannut kolme tärkeintä vaihetta, jotka tulee huomioida riskienhallinnassa. Ensimmäisenä tulee tunnistaa mahdolliset haitta- ja vaaratilanteet, jonka jälkeen arvioidaan näihin vaaroihin liittyvät riskit. Viimeisenä mietitään kuinka näitä vaaroja ja haittoja voidaan pienentää, estää tai poistaa kokonaan. (Työsuojelu 2021.) Riskienhallintaan on olemassa valmiita työkaluja, joita voi hyödyntää.

Aina kaikkia riskejä ei voida poistaa, jolloin riskien luokittelu on hyvä keino tunnistaa mahdollinen vaara. Riskit voidaan luokitella esimerkiksi seurausten todennäköisyyden perusteella. Taulukossa 1 on kuvattu riskien esiintymistodennäköisyys asteikolla 1–5.

Tapahtuman todennäköisyys	Seurausten vakavuus		
	1. Vähäiset	2. Haitalliset	3. Vakavat
1. Epätodennäköinen	1. Merkityksetön riski	2. Vähäinen riski	3. Kohtalainen riski
2. Mahdollinen	2. Vähäinen riski	3. Kohtalainen riski	4. Merkittävä riski
3. Todennäköinen	3. Kohtalainen riski	4. Merkittävä riski	5. Sietämätön riski

Taulukko 1. Riskien todennäköisyys (Työturvallisuuspakki 2021)

Riskit luokitellaan todennäköisen tapahtumisen ja sen seurauksen vakavuuden perustella. Merkityksetön riski tarkoittaa, että riskin toteutuminen on epätodennäköinen eikä erityistoimenpiteitä vaadita. Mitä merkittävämmäksi riski kohoaa, sitä

nopeammin tulee toimia riskin pienentämiseksi. Jos riski kasvaa sietämättömäksi, on kaikki muu toiminta lopetettava, kunnes riski on saatu pienennettyä. Riskit tulee aina huomioida, riippumatta sen luokituksesta ja seurauksen vakavuudesta, sillä se lisää työn sujuvuutta. (Työsuojelu 2020.)

4 TAPAHTUMAN JÄRJESTÄMINEN PANDEMIAN AIKANA

4.1 Pandemian määritelmä ja covid-19-tauti

Lääketieteensanaston mukaan pandemia on helposti tarttuva tauti, joka leviää maanosasta toiseen nopeasti (Lääketieteensanasto 2016). Pandemia on siis laajalle levinnyt epidemia. Epidemia muuttuu pandemiaksi, kun se täyttää kaksi ehtoa: 1. Epidemia leviää nopeasti koko maapallolle ja on lähtöisin tietyltä, rajatulta alueelta. 2. Virus, joka aiheuttaa tautia on uusi, minkä vuoksi väestöltä puuttuu suoja eli immuniteetti tautia vastaan. (Linnanmäki 2006, 2023.)

Historiankirjoissa on kerrottu lukuisista tappavista taudeista kuten keskiajalla musta surma sekä 1800–1900-luvulla kolera. Viime vuosisadan tunnetuimpia pandemioita ovat olleet 1918–1920 vuonna hysteriaa tuonut espanjantauti sekä 1950-luvulla ollut aasialainen influenssa (Linnanmäki 2006, 2026–2029). Pandemiat eivät synny systemaattisesti tietyin väliajoin, minkä vuoksi on hankala ennustaa uuden pandemian syntyä. 2000-luvulla on ehtinyt olla jo kaksi pandemiaa: sikainfluenssapandemia sekä covid-19-pandemia (THL 2021).

Koronaviruksia tavataan eläimillä sekä ihmisillä ja usein ne aiheuttavat vain lieviä hengitystieinfektioita. Kaikki koronavirukset eivät aiheuta vakavia oireita, mutta historiassa on muutamia, jopa kuolemaan johtaneita koronavirusinfektioita. Tunnetuimpia näistä ovat SARS, MERS ja SARS-Cov-2 eli uusi koronavirus. (Terveystieteiden tutkimuskeskus ja hyvinvoinninlaitos 2021.) Tämän päivän koronavirus SARS-Cov-2 eli tunnetummin covid-19-tauti on uusin tuntematon koronavirus, joka on lähtöisin Kiinan Wuhanista. Ensimmäisestä tartunnasta raportoitiin 1.12.2019, mutta tutkijoiden mukaan virus on lähtenyt leviämään jo aikaisemmin. (Terveystieteiden tutkimuskeskus ja hyvinvoinninlaitos 2021).

Covid-19-taudin oireet vaihtelevat sairastuneiden ja eri ikäryhmien välillä paljon. Yleisimmät oireet ovat kuitenkin haju- ja makuaistihäiriöt, päänsärky, väsymys, kuume, hengenahdistus sekä lihassäryt ja ripuli. Oireet voivat ilmetä taudin etenemisen mukaan. (Terveystieteiden tutkimuskeskus 2021.) Suurin osa taudin saaneista sairastaa

covid-19-taudin lievillä oireilla, jolloin itsehoito kotona riittää. Vakavampi tautimuoto vaatii kuitenkin lähes aina sairaalahoitoa ja siitä huolimatta tauti voi johtaa kuolemaan.

Karanteenin ja eristyksen tavoitteena on estää covid-19-taudin leviämistä, sillä osa infektiosairauksista voi tarttua jo ennen kuin varsinaiset oireet puhkeavat. Karanteenin ja vapaaehtoisen kontaktien välttämisen tarkoitus on estää oireetonta ihmistä tartuttamasta muita. Virallinen karanteeni on tartuntatautilääkärin tekemä hallinnollinen päätös. Tartuntatautilääkäri voi määrätä oireettoman henkilön karanteeniin, jos tämä on altistunut yleisvaaralliselle tartuntataudille eikä taudin leviämistä voida muulla tavoin estää. (THL 2021.)

Covid-19- tauti on hyvin herkästi ilmateitse ja pinnoilta tarttuva tauti. Taudin leviämisen ehkäisy on haastavaa, sillä osa ihmisistä voi tartuttaa tautia tietämättään oireettomana tai saada oireita vasta jopa 14 vuorokauden kuluttua sairastumisesta. WHO julisti covid-19-taudin pandemiaksi 11.3.2020. (WHO 2020.) Väestöä on pyritty ohjeistamaan erilaisten julisteiden ja kuvien avulla toimimaan vastuullisesti pandemian aikana. Kuviossa 3 näkyy esimerkki väestölle suunnatusta ohjekuvasta.

Kuvio 3. Ohjeita covid-19-taudin leviämisen ehkäisemiseksi (Valtioneuvosto 2020)

Ohjekuvat muistuttavat väestöä toimimaan vastuullisesti ja samalla auttamaan yksilönä covid-19-taudin ehkäisemisessä. Kuvia on jaettu laajasti sosiaalisessa mediassa sekä julkisilla paikoilla. Covid-19-taudin ennaltaehkäisyssä tärkeimpiä varotoimenpiteitä ovat olleet vähintään kahden metrin turvaväli, kasvomaskin käyttö sekä hyvästä käsihygieniasta huolehtiminen (THL 2021).

4.2 Covid-19-tauti uudisti tapahtumiin liittyvää turvallisuutta

Covid-19-tauti on pakottanut tapahtumienjärjestäjiä muokkaamaan tapahtumaturvallisuussuunnitelmansa uudenlaiseksi. Nykyisessä maailman tilanteessa tapahtumanjärjestäjän on osattavat toimia vastuullisesti ja edistää turvallisuutta järjestäessä fyysisiä tapahtumia poikkeusaikana (Wolttigroup 2020).

Kuluttajaturvallisuuslaissa (920/2011) määritetyt vaatimukset ovat edelleen voimassa, mutta lisäksi tulee huomioida tartuntalain § 58 c. Tässä pykälässä on määritelty minimivaatimukset, jotka koskevat kaikkia yleisötilaisuuksia tai yleisiä kokouksia. (Aluehallintovirasto 2021.) Kuluttajaturvallisuuslain perusteella toiminnanharjoittajan on olosuhteiden vaatiman huolellisuuden ja ammattitaidon edellyttämällä tavalla varmistettava, että kulutustavarasta tai kuluttajapalvelusta ei aiheudu vaaraa kenenkään terveydelle tai omaisuudelle. Toiminnanharjoittajalla on oltava riittävät ja oikeat tiedot kulutustavarasta ja kuluttajapalvelusta, ja hänen on arvioitava niihin liittyvät riskit (Kuluttajaturvallisuuslaki 920/2011 2:5 §).

Suuret tapahtumat ovat otollinen paikka levittää virusta hallitsemattomasti, minkä vuoksi tartuntatautilaki on lisännyt pykälän 58 c: Toimenpiteet covid-19-epidemian leviämisen ehkäisemiseksi. Lain mukaan yleisölle avoimen tilaisuuden järjestäjän on huolehdittava, että asiakkaalla on mahdollisuus pitää yllä omaa hygieniää, kuten käsienpesu. Asiakkaalla täytyy olla myös mahdollisuus pitää etäisyyttä toisiin asiakkaisiin pesupaikoilla ja tapahtuma-alueella sekä tilojen ja pintojen puhdistusta on tehostettava. (Tartuntatautilaki 447/2021 58 c §.)

4.3 Covid-19-pandemian vaikutus tapahtumassa

Kiinasta 2019 lähtenyt covid-19-pandemia ilmaantui myös Suomeen keväällä 2020. Tämän seurauksena kaikki fyysisesti järjestetyt tapahtumat jouduttiin perumaan (Chodor & Cyranski 2021, 27). Tapahtuma-ala on kärsinyt covid-19-pandemiasta suuresti, sillä tapahtuma-ala saa elantonsa yleisötapahtumista kuten konserteista, messuista, festivaaleista ja yksityistilaisuuksista.

Vaihtuvia kokoontumisrajoituksia on ollut voimassa kevästä 2020 lähtien. THL:n sivuilta pystyy tarkistamaan alueen sen hetken voimassa olevat suositukset ja rajoitukset. Kokoontumisrajoitukset ovat olleet yksi syy, minkä vuoksi tapahtumia ei ole pystytty järjestämään tai ne on pitänyt siirtää. Tapahtuma-alalla tämä on tuonut usealle muullekin ammattiryhmälle haasteita. Kulttuurialan ammattilaiset, kuten esiintyjät ja tapahtumantuottajat ovat ajautuneet rahalliseen ahdinkoon. Ilman tapahtumia ei ole myöskään työpaikkoja tarjolla. (Valtioneuvosto 2020, 10.)

Hallituksen hybridistrategian toimintasuunnitelmassa covid-19-epidemia luokitellaan kolmeen epidemiavaiheeseen. Luokittelun avulla arvioidaan epidemiatilannetta sekä suositusten ja rajoitusten tarvetta paikkakunnittain. Luokittelussa käytetään kolmea vaihetta; perustaso, kiihtymisvaihe sekä leviämisvaihe. Perustasolla epidemia ei kasva ja tartuntojen ilmaantuvuus on alhainen. Ajoittain esiintyy paikallisia ja alueellisia tartuntaketjuja, jotka ovat hallittavissa ja altistuneet voidaan jäljittää. Kiihtymisvaiheessa epidemia kasvaa ja tapausten alueellinen ilmaantuvuus on perustasoa korkeampi. Tämä voi esimerkiksi tarkoittaa, että yli prosentti tehdyistä covid-19-taudin testeistä on positiivisia ja joukkoaltistumisia esiintyy. Kiihtymisvaiheessa on useita paikallisia ja alueellisia tartuntaketjuja, joista merkittävä osa pystytään kuitenkin jäljittämään. Leviämisvaiheessa epidemian kasvu nopeutuu ja yli kaksi prosenttia tehdyistä covid-19-taudin testeistä on positiivisia sekä sairaala- ja tehohoidon tarpeen ennustetaan kääntyvän kasvuun. Jäljitys vaikeutuu sekä tapaukset leviävät väestössä alueellisesti tai laajemmin. (Valtioneuvosto 2021.)

Tapahtumateollisuus ry perustettiin 2020, sillä covid-19-pandemian pysäyttämä toimiala tarvitsi vaikuttujan ja puolestapuhujan, jotta yleiseen tietoon tulisi kuinka suuresta elinkeinosta on kyse. Tapahtumateollisuusjärjestö auttaa ymmärtämään mitä on tapahtumateollisuus sekä tutkimuksen avulla he ovat selvittäneet covid-19-pandemian aiheuttamia vahinkoja tapahtuma-alalla. 12.3.2020 hallitus kielsi kaikki yleisötapahtumat, mikä seisautti tapahtuma-alan. Tämän jälkeen on tapahtumia pystytty järjestämään vaihtelevasti riippuen covid-19-pandemian luokittelusta ja siitä johtuvista rajoituksista ja suosituksista alueittain. (Liikamaa, Westerholm & Wirén 2020.)

Syksyllä 2020 covid-19-taudin myötä perustettiin myös tiede- ja kulttuuriministeriö Annika Saarikon johdolla työryhmä, jossa on laadittu periaatteet tapahtumien järjestämisestä turvallisesti myös covid-19-pandemian aikana. Periaatteet suuntaavat tulevaisuuteen eli tilanteeseen, missä epidemiatilanne Suomessa on rauhoittunut niin, että tapahtumia voidaan taas järjestää. Periaatteisiin sitoutumalla tapahtuma-alan toimijat voivat kertoa noudattavansa viranomaismääräysten ja suositusten lisäksi erityisiä, yhdessä viranomaisten kanssa laadittuja toimia osallistujien turvallisuuden varmistamiseksi. Periaatteisiin sitoutuneet toimijat voivat käyttää viestinnässään Vastuullinen tapahtuma -leimaa. (Opetus- ja kulttuuriministeriö 2021.)

Maaliskuussa 2021 Saarikon johtama työryhmä laati esityksen, jossa esitettiin portaat yleisötilaisuuksien asteittaiseen avaamiseen tautitilanteen parantuessa. Tämän ehdotuksen mukaan rajoituksia purettaisiin kolmessa vaiheessa. Ensimmäisessä vaiheessa tapahtumien järjestäminen olisi mahdollista, mikäli epidemiatilanne on useammalla alueella perus- tai kiihtymisvaiheessa. Tällöin yli 50 henkilön yleisötilaisuuksia voitaisiin järjestää silloin, kun yleisölle on osoitettava ennakoon suunniteltu paikka ja seurueiden on mahdollisuus välttää lähikontakti toisiinsa. Siirtyminen toiseen vaiheeseen edellyttäisi epidemiatilanteen laskua koko maassa kolmen viikon ajan. Valtakunnallisen tapausilmaantuvuuden olisi tällöin oltava alle 50 tapausta 100 000 asukasta kohden 14 vuorokauden tarkastelujaksolla ja alueellinen epidemiatilanne mahdollistaa tapahtumien järjestämi-

sen. Tällöin myös isompien yleisötilaisuuksien järjestäminen olisi mahdollista tartuntatautilain mukaisesti siten, että enimmäisyleisömäärä määräytyisi tilaisuutta varten varatun tilan suuruuden ja erityispiirteiden perusteella. Kolmannessa vaiheessa rajoitukset poistuisivat ja ainoastaan sisätiloissa kasvomaskin käyttösuositus olisi voimassa niin kauan, kun viranomaiset sitä suosittelevat. (Opetus- ja kulttuuriministeriö 2021.)

4.4 Tulevaisuuden näkymä

Historiasta tunnetaan paljon eri epidemioita ja pandemioita, mikä osoittaa, että niitä tulee aina olemaan keskuudessamme. Yleistynyt matkailu ja paremmat kuluyhteydet sekä lisääntynyt väestö ovat omalta osaltaan vain ruokkineet uusien tautien ja virusten leviämistä. Kuitenkin tulevaisuutta hankaloittaa se, että historian mukaan epidemiat ja pandemiat eivät noudata mitään säännöllistä sykliä, jonka vuoksi uusien pandemioiden ennustaminen on lähes mahdotonta. (Linnanmäki 2006, 2023–2025.)

Kukaan ei voi ennustaa koska nykyinen covid-19-pandemia tulee päätökseen ja kuinka tauti käyttäytyy tulevaisuudessa. Epidemiologian professori Pekka Nuorti sekä THL:n terveysturvallisuusosaston johtaja Mika Salmi ovat kuitenkin yhtä mieltä siitä, että covid-19-tauti jää osaksi kokopäiväistä elämäämme. Kaikkien tulee sopeutua ja oppia elämään covid-19-pandemian kanssa, kuten on opittu elämään muidenkin pandemioiden kanssa. (Malinen 2021.)

Valtioneuvos julkaisi päivitetyn hybridistrategian toimintasuunnitelman syksyllä 2021. Tavoitteena on saada yhteiskunta auki ja tukea talouden kasvuedellytyksiä sekä jälleenrakentamista. Lähtökohtana on, ettei toimintoja enää rajoiteta, kun riittävä rokotekattavuus on saavutettu. Jos tautiryppäitä ilmenee, hoidetaan ne ensisijaisesti paikallisin toimenpitein noudattaen tartuntatautilakia. Rajoituksia on jo pystytty purkamaan, mutta osa suosituksista ja rajoituksista kuten hyvä käsihygienia, maski suositus ruuhkatiloissa sekä ravintoloiden ja tapahtumien tehostettu hygieniavaatimus ovat vielä voimassa. (Valtioneuvosto 2021.)

Valtioneuvos ilmoitti myös, että he ovat suunnitelleet valtakunnallisen hätäjarrumekanismin, eli toimintasuunnitelman, jos epidemiatilanne yllättäen ja nopeasti heikentyisi alueellisista toimenpiteistä huolimatta. Tämä tarkoittaa käytännössä sitä, että rajoitukset ja suositukset voitaisiin laittaa takaisin käytäntöön. Tapahuma-alalle kokonaisvaltaisten rajoitusten uudelleen toimeenpaneminen voi tarkoittaa suurta konkurssiaaltoa. Toimenpiteiden käyttöönoton tulee kuitenkin olla perusteltuja ja välttämättömiä, jotta epidemiatilanne saadaan takaisin hallintaan sekä toimenpiteet tulee arvioida kokonaisvaltaisesti epidemiologisten, sosiaalisten ja taloudellisten vaikutusten suhteen eivätkä ne saa rikkoa perusoikeuksia. (Pohjola, Koskela, Siikavirta & Voipio-Pulkki 2021, 7–9.)

Covid-19-taudin rajoitusten vaihtoehdoksi on suomessakin 16.10.2021 otettu käyttöön EU:n hyväksymä koronapassi. Rajoitusten kohteina olevat toimijat kuten ravintolat ja tapahtumanjärjestäjät voivat halutessaan vaatia asiakkailta koronatestusta eli passia, jonka voimin he saavat harjoittaa normaalia toimintaansa. Koronapassin saa henkilö, jolla on todiste covid-19-rokotteista, negatiivisesta näytteestä tai sairastetusta covid-19-taudista. Koronapassia ei kuitenkaan vaadita alle 16-vuotiailta. Koronapassin tarkoitus on edistää yhteiskunnan turvallista avaamista ja ehkäistä covid-19-taudin leviämistä sekä tukea ja turvata covid-19-pandemiasta kärsineiden toimijoiden elinkeinovapautta sekä työntekijöiden oikeutta harjoittaa heidän työtään. (STM 2021.)

Koronapassi on voimassa tällä hetkellä vuoden loppuun, mutta koronapassia voitaisiin hyödyntää mahdollisesti kesän 2022 tapahtumissa, jos covid-19-pandemia tilanne sitä edellyttää. Yliaska kuitenkin uskoo koronapassin jakavan mielipiteitä, jos se otettaisiin käyttöön tapahtumassa. Pahimmassa tapauksessa koronapassilla voi olla jopa negatiivinen vaikutus kävijämäärään, koska tällä hetkellä suurin osa rokottamattomista on 20–30-vuotiaita nuoria, jotka kuuluvat nimenomaan festivaalien kävijöihin ikäryhmänsä puolesta. (Yliaska 2021.)

5 TUTKIMUS- JA KEHITTÄMISMENETELMÄT

5.1 Menetelmien valinta

Menetelmäosaaminen on erilaisten menetelmien käyttöä, mikä tukee kehittämistyötä koostuen tiedosta sekä taidosta. Jotta kehittämismenetelmiä voidaan käyttää työn apuna, on osattava tunnistaa jo olemassa oleva tieto sekä siihen kuuluvat käsitteet. (Ojasalo, Moilanen & Ritalahti 2014, 3.) Kehittämistoiminta perustuu siihen, että tietää mikä on kehitettävä kohde ja mitä sillä tavoitellaan (Salonen, Eloranta, Hautala & Kinos 2017, 29).

Menetelmiä valitessa täytyy osata tunnistaa uuden tiedon tarve, jota työssä tarvitaan. Opinnäytetyötämme varten tarvitsimme tietoa, kuinka covid-19-pandemia on vaikuttanut tapahtumanjärjestämiseen ja millaisia toimenpiteitä kesän 2021 tapahtumissa otettiin käyttöön. Lisäksi tarvitsimme tietoa, kuinka paljon covid-19-pandemia on vaikuttanut ihmisten käyttäytymiseen suurissa ulkoilmatapahtumissa ja mitä toimenpiteitä toivottaisiin lisättävän, jotta ihmiset palaisivat jälleen käyttämään tapahtumapalveluita.

Opinnäytetyössämme kehittämistyön menetelmiksi valikoitui asiantuntija haastattelu sekä asiakaskysely. Nämä kaksi menetelmää ovat hyvin yleisiä, mutta ne myös sopivat monenlaisiin kehittämistehtäviin. Haastattelu on hyvä menetelmä, kun halutaan saada uudenlainen näkökulma aiheeseen tai jos aiheesta on vähän olemassa olevaa tietoa. Haastattelun avulla voidaan myös syventää olemassa olevan tiedon merkitystä. Haastattelumenetelmää valitessa täytyy pohtia, millaista tietoa halutaan ja keneltä, jotta voidaan valita oikeanlainen haastattelumenetelmä. (Ojasalo, Moilanen & Ritalahti 2014, 106–109.)

Kysely on yksi eniten käytetty tiedonkeruumenetelmä yhteiskuntatieteellisissä tutkimuksissa. Sen avulla voidaan kerätä laajasti tutkimusaineistoa, jossa suurelta määrältä voidaan kysyä erilaisia kysymyksiä. Kysely on myös tehokas ja nopea menetelmä, joka tuottaa paljon numeroihin perustuvia tuloksia ja joita voi-

daan käsitellä tilastollisesti. Perusvaatimuksena kyselyn käytölle on, että tutkittavasta ilmiöstä on olemassa riittävästi aiempaa tietoa. (Ojasalo, Moilanen & Ritalahti 2014, 121–122.)

5.2 Toimeksiantajan haastattelu

Opinnäytetyötämme varten haastattelimme toimeksiantajamme Hurjat Kutsut Oy:n toimitusjohtajaa ja Simerock-festivaalien järjestäjää Samuli Yliaskaa Teamsin välityksellä. Tiedonhankinta menetelmänämme toimi puolistrukturoitu haastattelu, eli kysymykset oli laadittu ennakkoon, mutta niiden järjestystä vaihdoin tilanteen mukaan, haastattelun kysymykset löytyvät liitteestä 1. Haastattelun alussa kysimme luvan nauhoitukseen, mikä helpottaa haastattelijan työtä, koska pystyimme keskustelemaan luontevammin sekä luomaan kontaktia haastateltavaan. Jälkeenpäin haastattelutilanteeseen on helppo palata tallenteen avulla sekä sen kuunteleminen uudestaan mahdollistaa uusien näkökulmien tai puheen sävyjen huomioimisen. Kesto haastattelulle on yleensä kymmenistä minuuteista useisiin tunteihin, Yliaskan haastattelu kesti reilu puoli tuntia (Ojasalo, Moilanen & Ritalahti 2014, 106–108.)

Haastattelu valikoitui menetelmäksemme, koska oppaan kehittämiseksi tarvitsimme tietoa, kuinka tapahtumanjärjestämisen turvallisuuskäytännöt ovat muuttuneet covid-19-pandemian myötä ja miten muuttuvat järjestelyt on otettu huomioon kesän 2021 Simerock-festivaalin järjestämisessä. Lisäksi haastattelun avulla otimme selvää, kuinka covid-19-pandemian ehkäisy onnistui käytännössä.

Haastattelun jälkeen litteroimme nauhoitetun aineiston, eli kirjoitimme aineiston puhtaaksi puhe- ja kirjakielen mukaiseksi. Litteroinnin jälkeen aloitimme analysoinnin lukemalla aineiston useaan kertaan. Pyrimme samalla luokittelemaan aineistoa ja löytämään yhteyksiä käytettyyn teoriaan. Haastattelu oli riittävä, koska saavutimme saturaatiopisteen, eli kun uudet haastattelut eivät tuo enää kehittämistehtävän kannalta mitään uutta oleellista tietoa (Ojasalo, Moilanen & Ritalahti 2014, 110–111.)

Yliaska on toiminut virallisesti tapahtuma-alalla vuodesta 2004 lähtien, sitä ennen harraste mielessä pari vuotta. Haastattelussa hän kertoi Simerock-festivaalin liikevaihdon olleen vuositasolla yli miljoona ennen covid-19-pandemiaa. Vuosi 2020 oli vaikea koko tapahtuma-alalle, mutta Yliaska kokee sen erityisen kovana, sillä hänen liikevaihtonsa perustuu käytännössä yhteen tapahtumaan, joka on kesän lopussa järjestettävä Simerock-festivaali. Yliaska yritti viimeiseen asti järjestää tapahtumaansa, mutta olosuhteiden pakosta se jouduttiin perumaan viime hetkillä, jolloin tulot tippuivat nolnaan, mutta kuluja oli kuitenkin kertynyt jo satojatuhansia.

Moni uskoi kesän 2021 olleen tapahtumanjärjestäjälle parempaa aikaa, kun tapahtumia viimein pystyttiin järjestämään. Yliaska kuitenkin totesi, että todellisuudessa kesän 2021 festivaali kävi kalliimmaksi kuin edellisvuoden peruttu tapahtuma, sillä vaikka tapahtuma voitiin järjestää, niin ihmiset eivät silti uskaltaneet osallistua festivaaleille. Festivaalia oli demonisoitu mediassa ennakkoon ”koronalinkona” ja sosiaalinen paine erityisesti Rovaniemen asukkaille oli suuri. Simerock-festivaali on ollut viimeisen 5 vuoden ajan ennen covid-19-tautia loppuunmyyty jo ennakkolipuista. Kesän 2021 osallistujien määrään vaikutti Yliaskan mielestä vuoden 2020 ostetut liput, jonka ansiosta kävijöitä oli edes jonkin verran. Covid-19-taudin ehkäisemistä varten oli käytössä useita eri toimenpiteitä, joista huolimatta pelko covid-19-taudin tartumisesta sai aikaan sen, ettei osallistujia tullut toivotulla tavalla.

Tapahtumanjärjestämistä on vaikeuttanut jatkuvasti muuttuvat ohjeistukset ja uudet päätökset rajoituksista ja suosituksista sekä epävarmuus tapahtumantoteutumisesta vuoden 2020 ja 2021 kesällä. Yliaska on kokenut tämän hyvin epäreiluna ja työläänä alaa kohtaan, sillä se on vaatinut tapahtumanjärjestäjältä paitsi pitkää pinnaa myös suunnitelman uusimista uusien ohjeiden pohjalta.

Haastattelussa Yliaska kertoi saaneensa asiakkailta pelkästään hyvää palautetta kesän 2021 järjestetystä Simerock-festivaalista. Tilastojen mukaan Simerock-festivaali välttyi covid-19-taudin tartunnoilta ja asiakkaat olivat tyytyväisiä siitä, kuinka covid-19-taudin ehkäiseminen oli otettu huomioon. Simerock-festivaalissa

oli mahdollisuus käydä testattavana, jota ihmiset hyödynsivät. Festivaali tarjosi osallistujille myös maskeja sekä käsidesinfointiainetta. Simerock uudisti alueensa vuoden 2021 kesän festivaaleille, jotta pystyttiin lisäämään sujuvuutta taapahtuma-alueelle.

5.3 Asiakaskysely festivaalikävijöille

Kyselytutkimus on määrällisen tutkimuksen menetelmä. Määrällinen tutkimus pyrkii kuvailemaan ja selittämään tutkimuksen kohteena olevaa ilmiötä järjestelmällisten havaintojen avulla. Tutkimuksen tavoitteet määrittelevät sen kohteena olevaa ilmiötä. Kyselyn tavoitteenamme oli festivaalikävijöiden asiakastyytyväisyys covid-19 taudin vallitessa, joten havaintoyksikköinä ovat tällöin asiakkaisiin lukeutuvat henkilöt. Kaikkien havaintoyksiköiden muodostamaa joukkoa kutsutaan tutkimuksen perusjoukoksi. (Ojasalo, Moilanen & Ritalahti, 122–124.)

Tavoitteen määrittelyn jälkeen voidaan alkaa suunnittelemaan kyselyn rakennetta ja kysymysten muotoilua. Kyselyissä käytetään yleensä kolmea eri kysymystyyppiä: rajattu, sekamuotoinen ja avoin kysymys. Rajatuissa kysymyksissä on annettu vastausvaihtoehdot, kun taas avoimessa kysymyksessä osallistuja vastaavat omin sanoin. (Heikkilä 2014, 45–50.) Kysymysten muotoiluun kannattaa käyttää aikaa, jotta saadaan kysymys vastaamaan haluttuun lopputulokseen. Yksi sana voi muuttaa koko kysymyksen tarkoitusta ja vääristää tuloksia. (Rope 2005, 442.)

Rajatut eli monivalintakysymykset ovat helpompi analysoida, ja niistä saa oikeanlaisen muotoilun jälkeen usein arvokasta tietoa. Rajatuissa kysymyksissä tulee ottaa huomioon kaikki mahdolliset vastausvaihtoehdot. Jos vastausvaihtoehtoja on useampi samaan kysymykseen, tulisi vaihtoehtojen olla muotoiltu niin, että ne ovat toisensa poissulkevia. Avointen kysymysten kanssa kannattaa olla varovainen, sillä vaikka ne ovat helppo muotoilla voi analysointi olla vaikeaa koska emme aina voi olla varmoja mitä vastaaja on tarkoittanut. Avoimiin kysymyksiin myös vastausprosentti on usein pienempi entä rajattuihin monivalinta- kysymyksiin. (Rope 2005, 442–445.)

Laadittaessa ammattimaista ja hyvää kyselytutkimusta kannattaa:

- Suosia rajattuja ja monivalintakysymyksiä
- Välttää johdattelevia kysymyksiä
- Tehdä kysymyksistä tasapainoisia, jolloin vastaaja voi antaa rehellisen vastauksen
- Kysyä yksi kysymys kerrallaan
- Muotoilla kysymyksistä erilaisia
- Tehdä joukkoon myös valinnaisia kysymyksiä
- Testata kysely ennen sen lähettämistä (SurveyMonkey 2020.)

Yksi yleisimmistä kyselyntoteutuksen tarpeista on palautteen saaminen. Asiakkaan antama palaute on yritykselle tärkeää, jotta he voivat kehittyä toiminnassaan paremmaksi. Kysely voi olla suullinen, paperille tehty tai sähköinen. Kyselyn laatijan tulee miettiä miten kyselyn saisi mahdollisimman helpoksi asiakkaalle, jotta palautetta saataisiin riittävästi. Sähköisen kyselyn etuna on sen helppous ja tehokkuus, jolloin asiakas todennäköisemmin antaa palautteen. (Cook 2012, 13.)

Määrällisissä tutkimuksissa keskitytään yleensä perusjoukosta satunnaisesti valitun otoksen tutkimiseen. Otos tarkoittaa sellaista havaintoyksikköjen joukkoa, johon kaikilla perusjoukkoon kuuluvilla havaintoyksiköillä on tiedossa oleva nollaa suurempi todennäköisyys tulla valituksi. Otoksesta saatujen tietojen perusteella pystyimme tilastollisen päättelyn avulla tekemään koko perusjoukkoon päteviä päätelmiä. Kyselyn analysointiin käytimme yksinkertaista satunnaisotantaa, koska se on vahvin otantamenetelmä, sekä jokaisella perusjoukon havaintoyksiköllä on yhtä suuri todennäköisyys tulla valituksi otokseen. (Ojasalo, Moilanen & Ritalahti, 122–124.)

Opasta varten teimme kyselyn (Liite 2) festivaalikävijöille siitä, kuinka covid-19 tauti on vaikuttanut heidän osallistumispäätöksensä kesän 2021 festivaaleille. Lisäksi kyselyssä paneuduttiin siihen, kuinka turvallisiksi kävijät tunsivat olonsa festivaaleilla ja mitkä toimenpiteet toivat turvallisuuden tunnetta sekä mitä toimenpiteitä festivaalikävijät toivoisivat jo toteutettujen toimenpiteiden lisäksi.

Kysely tehtiin Google Forms ohjelmistopohjaan, sillä se on helppokäyttöinen, sekä sen pystyy jakamaan monelle eri alustalle ja vastaaminen käy nopeasti puhelimella, tabletilla sekä tietokoneella. Lisäksi Google Forms kerää vastaukset anonymisti, mikä oli meille hyvä, sillä tulosten kannalta ei ollut tarpeellista tietää vastaajien henkilöllisyyttä. Kysely toteutettiin 24.9.2021 – 8.10.2021.

Kyselymme koostui kymmenestä kysymyksestä, jotka olivat pääsääntöisesti monivalinta- kysymyksiä, ainoastaan yksi avoin kysymys oli joukossa, johon ei ollut pakko vastata. Lähtökohtana kyselyssä oli saada selville festivaalikävijöiden mielipiteitä covid-19-pandemian aikana järjestettyjen tapahtumien turvallisuuskäytännöistä. Kyselyssä haluttiin myös saada selville, onko covid-19-pandemia vaikuttanut ihmisten päätökseen osallistua tapahtumaan ja olivatko osallistujat tyytyväisiä siihen, kuinka covid-19-taudin ehkäisystä tapahtumissa oli huolehdittu. Kysely ei kohdistunut mihinkään tiettyyn tapahtumaan, vaan kysymykset oli muotoiltu niin, että niihin pystyi vastaamaan kuka tahansa. Uskoimme tämän olleen parempi näkökulma opasta ajatellen, jotta saimme laajemman kuvan myös muiden kaupunkien asukkaiden kokemuksista.

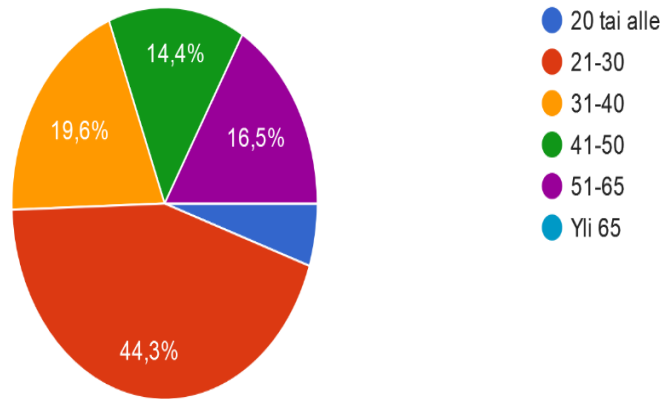
Kysely lähetettiin sähköpostilla yli 200 Lapin ammattikorkeakoulun opiskelijalle saatekirjeen kera. Syy, miksi päädyimme lähettämään kyselyn juuri Lapin ammattikorkeakoulun opiskelijoille, on opiskelijoiden monipuolinen ikäjakauma sekä useampi heistä saattaa asua eri paikkakunnilla. Arvelimme saavamme heistä eniten irti kyselyä ajatellen. Lisäksi hyödynsimme sosiaalista mediaa ja jaoimme kyselyn Facebookissa Rovaniemen ja Kemin kaupunkien ryhmään. Kyselymme vastasi 97 henkilöä.

5.4 Asiakaskyselyn tulokset

Kyselyn alussa kartoitimme vastaajien sukupuolta ja ikää. Vastanneista 70 oli naisia ja 27 miehiä. Festivaalikävijöiden ikää kysyttäessä vastaukset jakautuivat 20-vuotiaat tai alle ja 51–65-vuotiaiden vastaajien kesken. Lähes 70 % vastanneista oli 21–30-vuotiaita sekä 31–40-vuotiaita. Vastaajien tarkempaa ikäjakamaa voi tarkastella kuviosta 4.

Vastaajan ikä

97 vastausta

Kuvio 4. Kyselyyn vastanneiden ikäjakauma

Kuviossa 5 on nähtävissä, että reilusti yli puolet vastanneista kertoi käyvänsä vähintään kerran vuodessa festivaaleilla ja kolmasosa käy harvoin tai ei ollenkaan. Jakauma osoittaa, että festivaalit ovat suosittuja. Usealle festivaaleista on tullut vuosittainen tapahtuma, johon osallistutaan jo perinteen vuoksi. Festivaaleja järjestetään kesäisin Suomessa lähes jokaisena viikonloppuna ja samana viikonloppuna voidaan järjestää festivaalit useammalla paikkakunnalla yhtä aikaa, mikä selittäisi miksi vastanneista kukaan ei kertonut käyvänsä lähes kaikilla festivaaleilla.

Minkälainen festivaalikävijä olet?

97 vastausta

Kuvio 5. Kyselyn tulos, minkälaisia festivaalikävijöitä vastanneet ovat

Kyselystä saatujen tulosten (kuvio 6) perusteella covid-19-pandemialla on ollut jonkin verran vaikutusta siihen, kuinka festivaaleihin suhtaudutaan. Lähes neljäsosa vastanneista kertoi pelkäävänsä covid-19-taudin tartuntaa, kun taas saman verran vastanneista ei ole kokenut covid-19-pandemialla olleen minkäänlaista vaikutusta heidän suhtautumiseensa festivaaleja kohtaan. Moni vastanneista uskoi covid-19-rokotteiden vahvistavan myönteisesti heidän suhtautumistaan osallistua festivaaleille, sillä rokote tuo toivoa paluusta ”normaaliin”. Lähes puolet vastaajista kuitenkin koki voivansa osallistua festivaaleille, kunhan noudattaa covid-19-taudin leviämisen ehkäisemiseksi annettuja ohjeita.

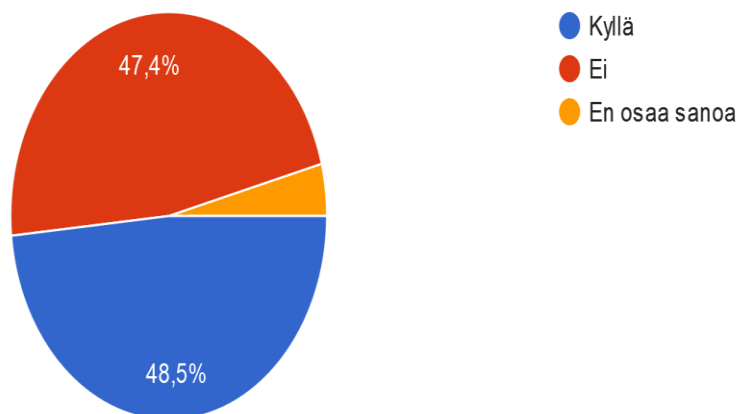

Kuvio 6. Covid-19-pandemian tuomia vaikutuksia vastanneiden suhtautumiseen festivaaleista

Selvitimme, kuinka moni oli osallistunut festivaaleille kesällä 2021 ja vaikuttiko covid-19-pandemia osallistumispäätökseen. Vastanneista vähän yli puolet kertoivat osallistuneensa kuluneen kesän aikana jollekin festivaalille. Covid-19-pandemialla on ollut vastaajien mielestä vaikutusta heidän osallistumispäätökseensä, kuten kuviossa 7 on nähtävissä. Vaikutus näkyy myös kyselystä saatujen muiden tulosten perusteella, sillä kesällä 2021 festivaaleille osallistuneiden prosenttiosuus oli pienempi kuin kyselyn alussa saatujen vastausten prosenttiosuus siitä, kuinka moni osallistuu vuosittain jollekin festivaalille.

Vaikuttiko COVID-19 tauti päätökseesi osallistua festivaaleihin?

97 vastausta

Kuvio 7. Covid-19-taudin vaikutuksia vastanneiden osallistumispäätökseen

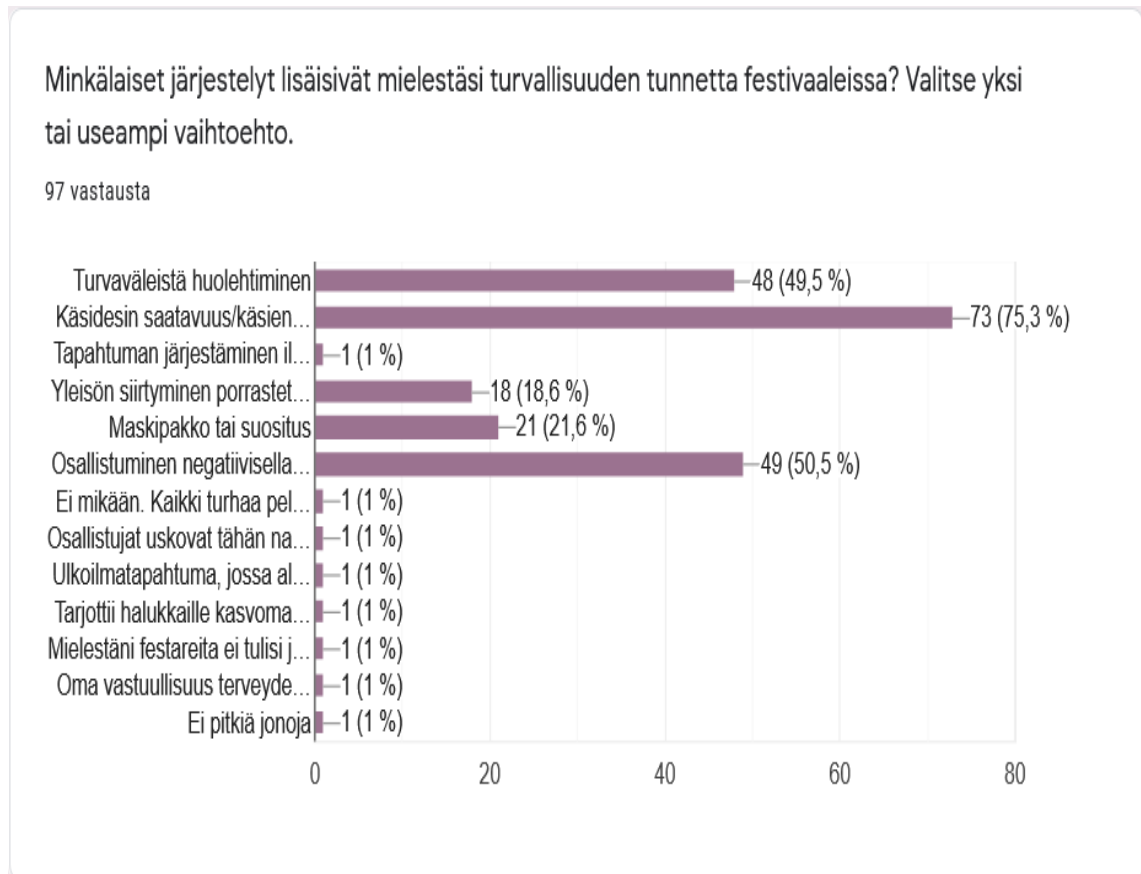
Kyselyssä oli yksi tarkentava kysymys heille, jotka vastasivat osallistuneensa jollekin vuoden 2021 kesällä järjestetyille festivaalille. Kysymystä ei merkitty pakolliseksi, koska vain festivaaleihin osallistuneilta saimme tarvittavan tiedon osallistuneiden tyytyväisyydestä festivaalien turvallisuusjärjestelyistä. Tyytyväisyyttä mitattiin asteikolla 1–5, jossa 5 on erittäin tyytyväinen ja 1 ei lainkaan tyytyväinen. Suurin osa vastaajista olivat olleet tyytyväisiä osallistumiensa festivaalien turvallisuusjärjestelyihin. Kysymykseen vastasivat kaikki, jotka olivat kyselyn mukaan

osallistuneet kesällä 2021 festivaaleille. Vastausten jakauma on näkyvillä kuviossa 8.

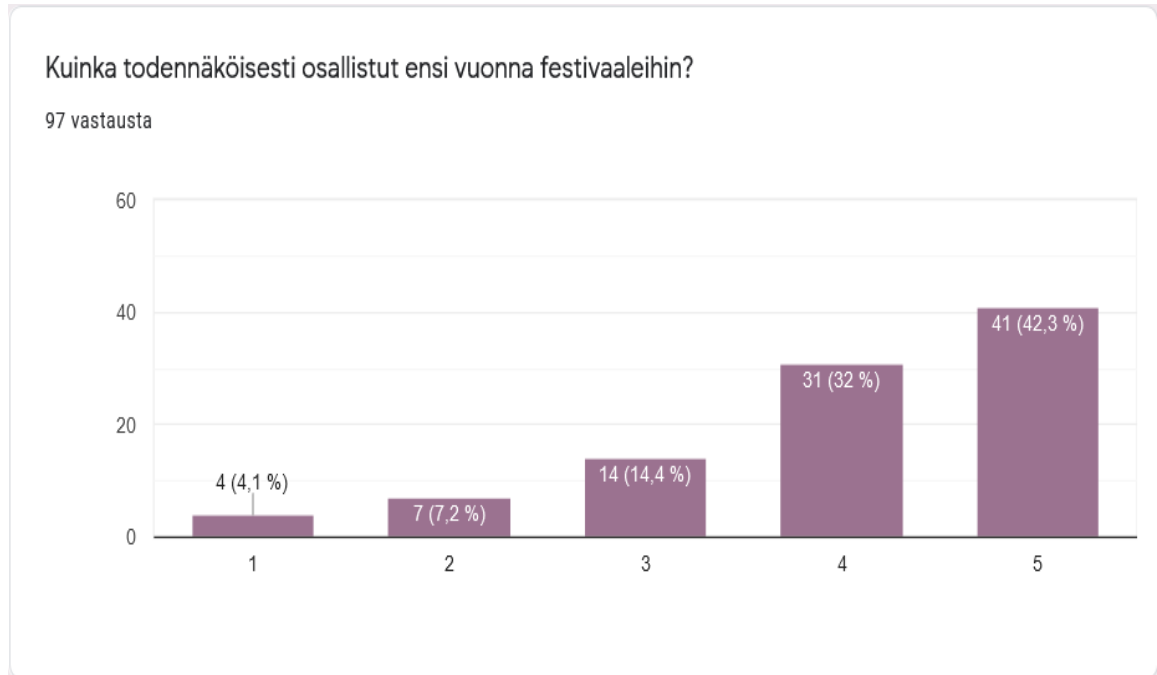
Kuvio 8. Kyselyyn vastanneiden tyytyväisyysjakauma kesän 2021 festivaalien turvallisuusjärjestelyistä

Kesällä 2021 järjestetyillä festivaaleilla on ollut käytössä useita eri toimenpiteitä, joilla asiakkaiden turvallisuutta on pyritty parantamaan. Kyselystä saatujen tulosten perusteella eniten turvallisuuden tunnetta festivaaleilla tuovat käsidesin saatavuus sekä käsienpesu mahdollisuus. Lähes puolet vastanneista olivat myös sitä mieltä, että osallistuminen negatiivisella koronatestillä/koronapassilla ja turvaväleistä huolehtiminen lisäävät turvallisuuden tunnetta. Vastaajat saivat valita useamman vaihtoehdon sekä tuoda oman mielipiteensä esiin vastaamalla muusioon. Lähes kaikki vastanneista valitsi vähintään kaksi vaihtoehtoa. Muu osioon tuli myös vastauksia, mutta suurin osa näistä vastauksista oli jo annettuna kyselyn vastausvaihtoehdoissa, minkä vuoksi niistä vastauksista emme saaneet uutta, tarpeellista tietoa. Kuvioista 9 voi katsoa vastausten tarkemman jakauman.

Kuvio 9. Kyselyyn vastanneiden mielipide turvallisuuden tunteeseen vaikuttavista järjestelyistä festivaaleilla

Kyselyssä halusimme saada vastaajien näkökulman: miten tulevaisuudessa festivaalit voitaisiin järjestää paremmin pandemioita ajatellen sekä kuinka todennäköisesti vastaaja osallistuu ensi vuonna festivaaleille. Enemmistö kyselyyn vastanneista (kuvio 10) näki osallistuvansa jo normaalisti ensi vuoden tapahtumiin. Ainoastaan muutama kyselyn vastaajista kertoi osallistumisensa olevan epätodennäköistä. Vastausten perusteella voi päätellä suurimman osan luottavan, että covid-19-pandemiasta huolimatta ensi vuoden festivaalit järjestetään ja niihin osallistutaan.

Kuvio 10. Kyselyyn vastanneiden todennäköisyys osallistua ensi kesän festivaaleille

Kyselyssämme oli yksi avoin kysymys, jossa sai kertoa oman mielipiteensä siitä, kuinka tapahtuman voisi järjestää turvallisemmin pandemian aikana. Tämä kohta ei ollut pakollinen, sillä uskoimme, että se olisi laskenut vastausprosenttia huomattavasti. Koko kyselyyn vastanneita oli 97, joista 31 henkilöä vastasi myös avoimeen kysymykseen. Vastanneista 9 toivoi, että tapahtumaan pääsisi ainoastaan koronapassilla tai negatiivisella covid-19-näytteellä. Koronapassi/ negatiivinen covid-19-näyte sai kyselyn toisessakin osiossa huomattavan kannatuksen.

Avoimen kysymyksen vastauksissa toistui myös suuremman tapahtuma-alueen olevan merkittävässä roolissa turvallisuuden kannalta. Perustelut suuremman alueen hyödyille olivat paremmat mahdollisuudet pitää turvavälejä. Festivaalialueen jakamista osiin ja porrastettuja siirtymiä myös ehdotettiin. Moni vastaajista toivoi enemmän wc-tiloja sekä ruuan- ja juomanmyyntipisteitä, jotta välttyttäisiin jonottamiselta ja ruuhkatilanteilta.

5.5 Kyselyn tulosten luotettavuus ja johtopäätökset

Kyselytutkimuksesta saatujen vastausten avulla teimme johtopäätöksiä, mitä asiakas haluaa huomioitavan tapahtumaturvallisuudessa covid-19-pandemian aikana sekä kuinka festivaaleihin suhtaudutaan. Kyselyyn vastanneiden prosentti osuus oli melko pieni siihen nähden, kuinka julkisesti kyselyä jaettiin. Saimme kuitenkin vastauksia tarpeeksi, jotta kyselystä oli hyötyä opinnäytetyötämme ajatellen. Internet-kyselyt luokitellaan osaksi kvantitatiivista eli määrällistä tutkimusmenetelmää, jossa tulokset ovat usein pinnallisia, mutta luotettavia. Tulosten luotettavuuteen suhtaudumme kuitenkin kriittisesti, sillä oli vaikea arvioida, kuinka vakavasti vastaajat suhtautuivat kyselyyn ja kuinka he ymmärsivät annetut vastausvaihtoehdot. Emme myöskään tiedä, kuinka perehtyneitä vastanneet olivat kyselyn aiheesta.

Suurin joukko vastanneista oli 21–30-vuotiaita. Kyseinen ikäryhmä on otollinen kohderyhmä festivaaleille, sillä useat haluavat elämyksiä ennen perheen perustamista ja asettumista aloilleen. Lisäksi sosiaalinen media tavoittaa tämän ryhmän hyvin. Yli 65-vuotiailta henkilöiltä emme saaneet vastausta, koska he käyttävät hyvin vähän sosiaalista mediaa. Kyseinen ikäryhmä myös harvoin osallistuu festivaaleihin, joka voi olla toinen syy.

Festivaalien suosio näkyi kyselyssä, sillä vastanneista lähes 70 % kertoi käyvänsä vähintään kerran vuodessa festivaaleilla. Covid-19-pandemia on kuitenkin muuttanut ihmisten festivaalikäyttäytymistä, sillä vain puolet vastanneista olivat osallistuneet kesällä 2021 johonkin festivaaliin. Covid-19-pandemia on vaikuttanut ihmisten päätökseen osallistua festivaaleille.

Lähes kaikki vastanneista olivat kuitenkin tyytyväisiä niihin covid-19-taudin ehkäisemiskeinoihin, jotka viranomaiset ja hallitus ovat asettaneet. Erityisesti käsienpesu mahdollisuus ja omasta hygieniasta huolehtiminen oli monelle vastanneista avainasemassa. Maskipakkoa ei tapahtumissa ole ollut, mutta ihmiset kokivat maskien saatavuuden hyvänä asiana, vaikka ne ei olisikaan käytössä. Tieto siitä, että osallistujien on mahdollista suojautua covid-19-taudilta tuo turvallisuuden

tunnetta. Kyselyyn vastanneissa oli myös vastanneita, joille covid-19-pandemia ei ole tuonut minkäänlaisia vaikutuksia heidän suhtautumiseensa tai festivaalikäyttäytymiseen.

6 OPINNÄYTETYÖN TULOKSET JA TUOTOS

6.1 Menetelmien kautta saadut tulokset

Yhtenä tutkimus- ja kehittämismenetelmänä käytimme asiakaskyselyä, jonka perusteella saimme selvitettyä asiakasnäkökulmaa kesän 2021 festivaaleissa käytetyistä toimenpiteistä, joiden tarkoitus oli ehkäistä covid-19-taudin leviämistä. Kyselyn tuloksista pystyimme päättämään, mitä asiakas erityisesti toivoo festivaaleilta, jotta hän tuntee olonsa turvallisiksi ja osallistuu festivaaleille pandemiasta huolimatta. Oppaaseen on listattu asiakkaiden toiveita, joita tapahtumanjärjestäjä voi halutessaan ottaa huomioon tulevia tapahtumia suunnitellessaan.

Monille kyselyyn vastanneista toivotaan turvallisempaa tapahtumasta loiki rokotekattavuus ja mahdollinen koronapassin käyttöönotto, joka voitaisiin ottaa käyttöön tulevissa tapahtumissa. Kyselyyn vastanneista moni kertoi myös toivovansa parempaa mahdollisuutta pitää turvavälejä tulevaisuuden tapahtumissa. Tähän vaikuttaisi suurempi tapahtuma-alue ja laajemmalle alueelle jaotetut ruoka-, juoma sekä wc-pisteet.

Toisena tutkimus- ja kehittämismenetelmänä käytimme asiantuntija-haastattelua, jossa haastattelimme toimeksiantajaamme. Haastattelusta saimme toimeksiantajan eli tapahtumanjärjestäjän näkökulmaa, millaista on ollut järjestää festivaalia covid-19-taudin siivittämisenä. Toimeksiantaja uskoo, että covid-19-pandemia on keskuudessamme vielä vuonna 2023. Tämä tarkoittaisi, että covid-19-taudille asetetut turvallisuusmääräykset sekä taudin leviämisen ehkäisemiseen käytetyt keinot olisivat voimassa edelleen kesällä 2022, kun järjestetään tapahtumia.

Toimeksiantajaamme järjestämä Simerock-festivaali on monelle tuttu, ja näin ollen se tuo lisänäkyvyyttä Lapin alueelle. On tärkeää, että tapahtuma-ala ei kiihdy pandemian seurauksena, sillä tapahtumiin matkustetaan eri paikkakuntien välillä, joka puolestaan tukee kotimaan matkailua.

Molemmat tutkimus- ja kehittämismenetelmät auttoivat meitä pääsemään tavoitteeseemme, joka oli saada selville, millaisia kehittäviä toimenpiteitä tulisi huomioida, jotta asiakas tuntee olonsa turvalliseksi Simerock-festivaaleilla. Lisäksi menetelmien avulla pystyimme hahmottamaan oppaan sisältöä sellaiseksi, joka parhaiten palvelee toimeksiantajaamme.

6.2 Opas tapahtumanjärjestäjälle

Oppaan avulla toimeksiantajamme pystyy järjestämään tapahtumaansa entistä turvallisemmin. Opas on pääasiassa suunniteltu tapahtumanjärjestäjän apuvälineeksi tapahtumansuunnittelussa, jossa kehitetään tapahtumaa vastaamaan asiakkaan odotuksia. Lisäksi opas on apuna työntekijöiden ja sidosryhmien ohjeistuksessa, sillä covid-19-pandemia tilanteen vuoksi henkilöstön vaihtuminen on ollut suurta. Tapahtumanjärjestäjälle turvallisuus ja asiakastyytyväisyys ovat tapahtuman onnistumisen kannalta merkittävää, minkä vuoksi oppaassa on otettu huomioon asiakkaiden näkökulma sekä toiveet siitä, kuinka he tuntisivat olonsa turvallisemmaksi tapahtumissa.

Opasta varten perehdyimme jo olemassa olevaan tietoon tapahtuman järjestämisprosessista ja kuinka onnistunut tapahtuma tuotetaan. Tapahtumaturvallisuus ja sitä koskevat osa-alueet ovat keskeinen osa opasta ja onnistunutta tapahtumaa, minkä vuoksi tapahtumaturvallisuus on tietoperustamme yksi keskeisimmistä aiheista. Tutkimme ja vertasimme näitä kahta teemaa covid-19-pandemian aikana järjestettyihin tapahtumiin, jotta saimme käsityksen muutoksista, joita pandemia on tuonut tapahtumanjärjestämisprosessiin.

Valmis opas (Liite 3.) on toteutettu PowerPoint-ohjelmistoa käyttäen, sillä sen käytettävyys palvelee parhaiten toimeksiantajaamme. Oppaasta haluttiin helppokäyttöinen ja informatiivinen, minkä vuoksi oppaassa on kiteytettynä tapahtumanjärjestämisprosessi sekä tapahtumaturvallisuus ja sitä koskevat osa-alueet. Oppaassa on kerrottu myös yleistä tietoa covid-19-pandemiasta sekä käydään läpi jo tiedossa olevat suositukset, rajoitukset ja määräykset. Epidemian vaiheet ovat kuvattuna oppaaseen, jolloin tapahtumanjärjestäjä pystyy helposti arvioimaan

alueensa epidemiatilannetta. Lisäksi oppaaseen on koottu kohtia, miten turvallisuutta voidaan parantaa tapahtumissa pandemian aikana ja mitä asioita pitäisi huomioida ajatellen ensi kesän tapahtumia.

Tapahtumanjärjestäjän on mahdollista käyttää opasta apuna perehdytyksessä, sillä oppaan diat 4–6 auttavat uutta työntekijää hahmottamaan tapahtumanjärjestämisprosessia sekä siihen kohdistuvaa turvallisuutta. Lisäksi tapahtumanjärjestäjä saa itse oppaasta hyödyllistä tietoa mahdollisilta asiakkailta. Vaikka Sime-rock-festivaalin kävijät antoivat hyvää palautetta kesän 2021 tapahtumasta, täytyy aina pyrkiä parempaan.

Vaikka opasta varten tutkimme covid-19-pandemiaa ja sen seurauksia tapahtuma-alalle, haluaisimme oppaan olevan apuna myös mahdollisesti muissa tulevaisuuden epidemia ja pandemia tilanteissa. PowerPoint -ohjelman avulla tehty opas toimii pohjana tulevaisuuden epidemia ja pandemia tilanteita varten ja oppaan pystyy helposti muokkaamaan tilanteen vaatimalle tasolle.

7 POHDINTA

Covid-19-pandemia on hankaloittanut matkailu- ja tapahtuma-alaa keväästä 2020 lähtien. Opinnäytetyöprosessin aikana on käynyt hyvin selväksi, että covid-19-tauti ei tule häviämään keskuudestamme lähiaikoina tai ehkä koskaan. Historia on myös opettanut, että aina voi tulla uusia pandemioita, joten opinnäytetyössä tuotetusta oppaasta on merkittävää hyötyä tulevaisuuden tapahtumantuottajille.

Opinnäytetyömme tehtävänä oli luoda opas tapahtumanjärjestäjälle, kuinka tapahtuma järjestetään turvallisesti pandemian aikana. Oppaasta luotiin helppokäyttöinen ja informatiivinen, jotta se toimisi apuvälineenä, kun uusia työntekijöitä ja sidosryhmiä opastetaan työhön. Lisäksi tavoitteena oli saada selville, millaisia kehittäviä toimenpiteitä tulisi huomioida, jotta asiakas tuntee olonsa turvalliseksi Simerock-festivaaleilla.

Opinnäytetyöprosessin alku oli meille haastava, sillä saimme sopivan toimeksiantajan työllemme vasta kun opinnäytetyöprosessi oli jo käynnissä. Vuorovaikutus toimeksiantajamme kanssa oli kuitenkin aktiivista ja vaivatonta, joka auttoi meitä pääsemään vaikean alun yli. Varsinkin haastattelussa kävi ilmi toimeksiantajamme avoimuus, mikä helpotti haastattelun puhtaaksi kirjoittamista ja aineiston analysointia. Haasteiden yli pääsemiseen vaikutti myös merkittävästi muilta saamamme vertaistuki. Opinnäytetyöprosessin edetessä opimme, että suunnitelmallisuus, ajankäytönhallinta sekä tehtävien tasapuolinen jako auttoivat meitä etenemään työssämme systemaattisesti. Molemmilla oli myös opinnäytetyön suhteen samat tavoitteet sekä tavoiteltava arvosana mietittynä.

Koemme onnistuneemme tavoitteessa, sillä kyselystä saimme hyödyllistä tietoa asiakasnäkökulmasta opasta varten, vaikka kysely ei suoraan kohdistunut Simerock-festivaalien kävijöille. Valmiissa oppaassa hyödynsimme kyselystä saatua tietoa, joka on arvokasta toimeksiantajallemme. Parempiin tuloksiin olisimme voineet päästä, jos kyselyitä olisi tehty kaksi, joista toinen olisi kohdistunut suoraan

Simerock-festivaalien kävijöille. Ajanpuutteen vuoksi toista kyselyä ei pystytty toteuttamaan.

Covid-19-pandemia on vielä niin uusi, että tutkimustietoa oli hankala löytää, jonka vuoksi käytimme lähteenä pelkästään internetlähteitä. Haastavinta oli arvioida lähteiden luotettavuutta ja ajankohtaisuutta, koska covid-19-taudista saadaan lisää tietoa uusien varianttien myötä. Käytimme niitä lähteitä, jotka koimme hyödylliseksi opinnäytetyön tehtävää ja tavoitetta ajatellen.

Johtopäätöksenä totesimme, että markkinoinnilla on suuri vaikutus pandemia ajan tapahtumissa. Sosiaalinen media ja muut tiedotusvälineet ovat leimanneet festivaalit "koronalingoiksi", joka on mahdollisesti lisännyt osallistujien pelkoa ja epävarmuutta. Noudattamalla turvallisuusohjeita, joita covid-19-taudin ehkäisemiseksi on asetettu sekä ottamalla huomioon asiakkaiden toiveita, voidaan mahdollisesti luoda turvallisuuden tunnetta, jota tapahtumanjärjestäjä hyödyntää markkinoinnissa.

LÄHTEET

Aluehallintovirasto 2021. Miten yleisötilaisuuksia voi järjestää turvallisesti. Viitattu 7.9.2021 <https://avi.fi/usein-kysyttya-koronaviruksesta>.

Bowdin, G., Allen, J., O'Toole, W., Harris, R. & McDonnell, I. 2011. Events Management. 3rd Edition. London: Routledge.

Chodor, B. & Cyranski G. 2021. Transitioning to virtual and hybrid events. How to create, adapt, and market an engaging online experience. Hoboken, New Jersey: John Wiley & Sons, Inc.

Cook, S. 2012. Complaint management excellence: creating customer loyalty through servicerecovery. London Kogan page.

Dufva, M. 2020. Sitranselvityksiä 162 - Megatrendit 2020. Vantaa: Erweko.

Finland Festivals 2021. Festivaalien käyntimäärät. Viitattu 6.10.2021 <http://www.festivals.fi/tilastot/#.YV21CrgzblU>.

Heikkilä, T. 2014. Tilastollinen tutkimus. 9. uudistettu painos. Helsinki: Edita.

Herranen, K. & Karttunen, S. 2016. Festivaalien ja tapahtumien edistäminen kulttuuripoliitikassa. Kulttuuripoliittisen tutkimuksen edistämissäätiö. Cupore. Verkkojulkaisuja 35.

Huhtaniska, T. & Tirronen, J. 2019. Faktaa ja fiilistä tapahtumantuottajalle. Helsinki: Edita publishing oy. E-kirja. Viitattu 8.9.2021 https://luc.finna.fi/lapinamk/Record/luc_electronic_amk.994732721806246.

Huotari, M. & Kalin, C. 2017. Viisi askelta onnistuneen tapahtuman järjestämiseen - Opas ensikertalaiselle tapahtumanjärjestäjälle. Jyväskylän ammattikorkeakoulu. Yhteiskuntatieteiden, liiketalouden ja hallinnon ala. Opinnäytetyö.

Iiskola-Kesonen, H. 2004. Mitä, miksi, kuinka: käsikirja tapahtumajärjestäjille. Suomen Liikunta ja Urheilu ry.

Jyväskylän kaupunki 2021. Tapahtumajärjestäjän opas. Järjestä onnistunut tapahtuma Jyväskylässä. Viitattu 11.9.2021 <https://www.jyvaskyla.fi/sites/default/files/atoms/files/tapahtumajarjestajan-opas.pdf>.

Kainulainen, K. 2004. Elämyksistä elinkeinoja. Kulttuuritapahtumien paikallistaloudelliset merkitykset maaseutukunnille ja kaupungeille. Seinäjoki: Helsingin yliopisto, Maaseudun tutkimus- ja koulutuskeskus.

Kauhanen, J., Juurakko A. & Kauhanen, V. 2002. Yleisötapahtuman suunnittelu ja toteutus. Helsinki: WSOY.

Kokoontumislaki 22.4.1999/530.

Kuluttajanturvallisuuslaki 22.7.2011/920.

Linnanmäki, E. 2006. Historian influenssapandemiat. Katsaus. Lääketieteellinen aikakauskirja Duodecim. Duodecim lehti. Viitattu 6.9.2021 <https://www.duodecimlehti.fi/xmedia/duo/duo95933.pdf>.

Liikamaa, A. Westerholm, T. & Wirén, M. 2020. Tapahtumateollisuuden toimialatutkimus 2020 osa 1. Tapahtumateollisuus ry. Raportti. Viitattu 5.10.2021 <https://www.tapahtumateollisuus.fi/wp-content/uploads/2020/07/Tapahtumateollisuuden-toimialaraportti-2020-osa-1.pdf>.

Lääketieteensanasto 2016. Terveyskirjasto. Viitattu 6.9.2021 <https://www.terveyskirjasto.fi/ltt00728/epidemia>.

Malinen, J. 2021. Tuleeko koronaviruksesta tavallinen flunssa? Asiantuntijat kertovat, millainen tauti voisi tulevaisuudessa olla ja miksi sitä ei kannata verrata influenssaan. Helsingin sanomat. 9.7.2021. Viitattu 6.10.2021.

Massa tapahtumamanuaali 2015. Tapahtumantuotanto läpivalaisussa. Alihankkijaverkosto tapahtumaorganisaation tukena. Oulu: Erweko oy.

Mossberg, L. 2000. Evaluation of events: Scandinavian experieces. New York: Cognizant Communication 2000.

Ojasalo, K., Moilanen, T. & Ritalahti, J. 2014. Kehittämistyön menetelmät. 3., Uudistettu painos. Helsinki: Sanoma Pro.

Oulun kaupunki 2021. Tapahtumanjärjestäjän opas. Luvat ja ilmoitukset. Viitattu 1.10.2021 https://www.ouka.fi/oulu/tapahtumat/luvat_ilmoitukset.

Opetus- ja kulttuuriministeriö 2021. Viitattu 6.10.2021 <https://minedu.fi/-/tyoryhmalta-esitysy-leisotilaisuuksien-avaamiseksi-kun-tautitilanne-paranee>.

Pelastuslaki 29.4.2011/379.

Pohjola, P., Koskela, S., Siikavirta, J. & Voipio-Pulkki, L. 2021. Toimintasuunnitelma covid-19-epidemian hillinnän hybridistrategian toteuttamiseksi 2021–22. Sosiaali- ja terveysministeriö. Helsinki.

Poliisi 2021. Yleisötilaisuudet. Viitattu 11.9.2021 <https://poliisi.fi/yleisotilaisuudet>.

Rantanen, S. 2016. Festivaalien Suomi. Helsinki: Cupore.

Rauman kaupunki 2021. Vinkkejä vastuullisen tapahtuman suunnitteluun. Viitattu 6.10.2021 <https://www.rauma.fi/kaupunki-ja-hallinto/viestinta-ja-markkinointi/tapahtumajarjestajan-opas/vinkkejä-vastuullisen-tapahtuman-suunnitteluun/tapahtuman-ymparistovastuullisuus/>.

Rope, T. 2005. Suuri markkinointikirja. 2.painos. Helsinki: Talentum Media Oy.

Salonen, K., Eloranta, S., Hautala, T. & Kinos, S. 2017. Kehittämistoiminta ja kehittämisen menetelmiä ammatillisessa korkeakoulutuksessa. Turun ammattikorkeakoulun oppimateriaaleja 108. Tampere: Suomen Yliopistopaino oy.

Sosiaali- ja terveysministeriö (STM) 2021. Koronapassi. Viitattu 3.11.2021 <https://stm.fi/koronapassi>.

Suominen, A. 2003. Riskienhallinta. 3., uudistettu painos. Helsinki: WSOY.

SurveyMonkey 2020. Hyvien kysymyksien laatiminen. Viitattu 3.11.2021 <https://fi.surveymonkey.com/mp/writing-survey-questions/>.

Tartuntatautilaki 21.12.2016/1227.

Terveyden ja hyvinvoinninlaitos (THL) 2021. Koronavirukset. Viitattu 6.9.2021 <https://thl.fi/fi/web/infektiotaudit-ja-rokotukset/taudit-ja-torjunta/taudit-ja-taudinaiheuttajat-a-o/koronavirukset>.

Terveydensuojelulaki 19.8.1994/763.

Terveyskirjasto 2021. Koronavirus (SARS-CoV-2, COVID-19). Viitattu 26.9.2021 <https://www.terveyskirjasto.fi/dlk01257>.

Turvallisuus- ja kemikaalivirasto 2021. Tapahtumaturvallisuusopas. Viitattu 7.9.2021 <https://tukes.fi/documents/5470659/11781251/Tapahtumaturvallisuusopas/c6c8241a-abb6-123f-1752-bf0c1cd85451/Tapahtumaturvallisuusopas.pdf?t=1610003747436>.

Turvallisuus- ja kemikaalivirasto 2021. Yleisö- ja tapahtumaturvallisuus. Viitattu 7.9.2021 <https://tukes.fi/tapahtumaturvallisuus>.

Työsuojelu.fi 2020. Riskienhallinta. Viitattu 28.9.2021 <https://www.tyosuojelu.fi/tyosuojelu-tyopaikalla/vaarojen-arviointi/riskien-hallinta>.

Työturvallisuuspakki 2021. Riskienhallinta. Viitattu 28.10.2021 <https://tyoturvallisuuspakki.fi/riskienhallinta/>.

Valtioneuvosto 2020. Koronapandemian vaikutukset kulttuurialalla. 2020. Valtioneuvoston julkaisuja 2020:14. Raportti kyselyn vastauksista. Viitattu 5.10.2021 https://julkaisut.valtioneuvosto.fi/bitstream/handle/10024/162255/VN_2020_14.pdf?sequence=1&isAllowed=y.

Valtioneuvosto 2021. Koronarajoitusten purkaminen ja yhteiskunnan avaaminen syksyllä 2021. Viitattu 7.9.2021 <https://valtioneuvosto.fi/tietoa-koronaviruksesta/rajoitusten-purkaminen>.

Valtioneuvosto 2021. Koronavirusepidemian vaiheet. Viitattu 6.11.2021 <https://valtioneuvosto.fi/-/koronavirusepidemian-vaiheet-ja-torjuntatoimien-tasot>.

Visit Tampere 2021. Turvallisuuteen liittyvät luvat. Viitattu 7.10.2021 <https://visit-tampere.fi/ammattilaiset/tapahtumajarjestajille/tapahtumajarjestajan-opas/turvallisuus-luvat/>.

WHO 2020. WHO Director-General's opening remarks at the media briefing on COVID-19. Viitattu 26.9.2021 <https://www.who.int/director-general/speeches/detail/who-director-general-s-opening-remarks-at-the-media-briefing-on-covid-19--11-march-2020>.

Wolttigroup 2020. Miten järjestetään koronaturvallinen tapahtuma. Viitattu 5.10.2021 <https://wolttigroup.fi/miten-jarjestetaan-koronaturvallinen-tapahtuma>.

Yliaska, S. 2021. Hurjat Kutsut Oy. Toimitusjohtajan haastattelu 25.10.2021.

LIITTEET

Liite 1. Toimeksiantajan haastattelu kysymykset

Liite 2. Asiakaskysely festivaalikävijöille

Liite 3. Opas tapahtumanjärjestäjälle

Liite 1

Toimeksiantaja haastattelu

1. Kuinka monta vuotta olet ollut tapahtuma-alalla?
2. Miten koronapandemia on vaikuttanut työhösi?
3. Miten tapahtumanjärjestäminen pandemian aikana muuttui vs “aikaa ennen koronapandemiaa”? Vaatiko se erikoisjärjestelyjä tms?
4. Kuinka paljon kesän 2020 festarien peruminen vaikutti liikevaihtoon?
5. Pitkään oli epävarmaa, kuinka käy kesän 2021 tapahtumille:
 - Vaikuttiko se artistien saatavuuteen?
 - Tapahtuman suunnitteluun?
6. Kuinka tiivistä yhteistyötä teitte eri virastojen kanssa? (Avi, THL yms.)
7. Kuinka kesän 2021 järjestetyssä Simerockissa koronatartuntojen ehkäisy onnistui? (Mihin olet erityisen tyytyväinen?)
8. Oliko koronapandemialla vaikutusta kesän 2021 festarilippujen myyntiin? (Ennakkomyynti)
9. Mitä ajatuksia koronapassi herättää?
10. Kuinka korona vaikuttaa mielestäsi ensikesän Simerock-festivaalin järjestämiseen?

Liite 2 1(3)

Festivaalien kävijäkysely pandemian aikana

Tervetuloa vastaamaan asiakaskyselyyn festivaalien turvallisuudesta koronapandemian aikana. Vastaamalla kyselyyn autat meitä ymmärtämään koronaviruksen vaikutuksia osallistumispäätökseesi ja auttamaan meitä opinnäytetyössämme vastaamaan entistä paremmin toiveisiisi ja huoliisi festivaalien järjestämisen suhteen.

Kyselyyn vastaamiseen menee enintään 5 minuuttia ja se on helppoa myös puhelimella. Vastaathan viimeistään 8.10.2021 mennessä. Lämmin kiitos jo etukäteen osallistumisestasi!

Pakolliset kysymykset merkitty * tähdellä.

Vastaajan ikä *

- 20 tai alle
- 21-30
- 31-40
- 41-50
- 51-65
- Yli 65

Vastaajan sukupuoli *

- Nainen
- Mies
- Muu: _____

Liite 2 2(3)

Minkälainen festivaalikävijä olet? *

- Käyn lähes kaikissa festivaaleissa
- Käyn 1-3 kertaa vuodessa festivaaleissa
- En käy koskaan tai käyn harvemmin kuin vuosittain

Miten koronapandemia on vaikuttanut suhtautumiseesi festivaaleihin? Valitse yksi tai useampi vaihtoehto. *

- Ei vaikutusta
- Pelko tartunnasta vaikuttaa suhtautumiseeni
- En halua osallistua, koska pelkään muiden tuomitsevan
- Noudattamalla ohjeistuksia ja huolehtimalla hyvästä hygieniasta osallistun tapahtumiin
- Osallistun tapahtumiin, kun olen saanut koronarokotteet
- Epävarmuus festivaalien järjestämisestä ylipäättään vaikuttaa suhtautumiseeni
- Muu: _____

Osallistuitko kuluneen kesän aikana festivaaleille? *

- Kyllä
- Ei
- En halua kertoa

Osallistuitko kuluneen kesän aikana festivaaleille? *

- Kyllä
- Ei
- En halua kertoa

Liite 2 3(3)

Jos osallistuit kuluneen kesän aikana festivaaliin, kuinka tyytyväinen olit turvallisuusjärjestelyihin?

1 2 3 4 5

Todella tyytymätön Todella tyytyväinen

Minkälaiset järjestelyt lisääisivät mielestäsi turvallisuuden tunnetta festivaaleissa? Valitse yksi tai useampi vaihtoehto. *

- Turvaväleistä huolehtiminen
- Käsidesin saatavuus/käsien pesun mahdollisuus
- Tapahtuman järjestäminen ilman väliaikoja
- Yleisön siirtyminen porrastetusti
- Maskipakko tai suositus
- Osallistuminen negatiivisella koronatestillä/koronapassi
- Muu: _____

Miten tulevaisuuden festivaalit voisi järjestää paremmin pandemioita ajatellen?

Oma vastauksesi _____

Kuinka todennäköisesti osallistut ensi vuonna festivaaleihin? *

1 2 3 4 5

erittäin epätodennäköisesti erittäin todennäköisesti

Liite 3 1(6)

SISÄLTÖ

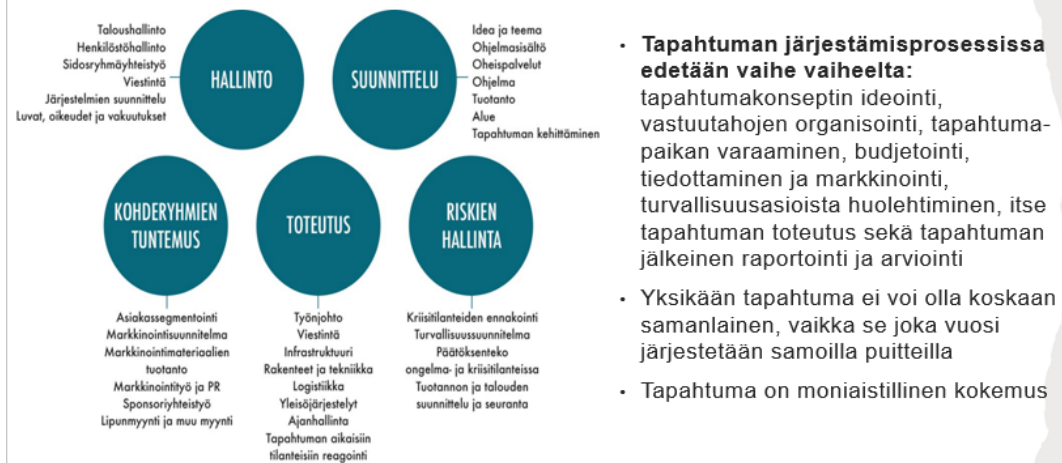
- Johdanto 3
- Tapahtuman järjestäminen 4
- Tapahtumaturvallisuus 5
- Tapahtumaturvallisuuden osa-alueet 6
- Tietoa covid-19-pandemiasta 7
- Rajoitukset ja epidemian vaiheet 8
- Suositukset 9
- Miten saada asiakas tulemaan tapahtumaan? 10
- Asiakasnäkökulma/Kyselyn tulokset 11
- Lähteet 12

Liite 3 2(6)

JOHDANTO

- Opas on tuotettu Lapin ammattikorkeakoulun opinnäytetyönä
- Oppaassa käydään läpi tapahtuman järjestämisprosessia sekä covid-19-tautia ja sen tuomia lisätoimenpiteitä tapahtumaturvallisuuteen
- Oppaassa kerrotaan infoa covid-19-taudista
- Opas on suunniteltu tapahtumajärjestäjän työkaluksi
- Selkeä ohjeistus tapahtumaturvallisuutta kehittävistä toimenpiteistä auttaa järjestäjää ja henkilökuntaa
- Asiakkaan turvallisuus tapahtumassa on etusijalla

TAPAHTUMAN JÄRJESTÄMINEN

Liite 3 3(6)

TAPAHTUMATURVALLISUUS

- Tapahtumanjärjestäjän täytyy huomioida yleisön, työntekijöiden ja mahdollisten esiintyjien turvallisuus sekä noudattaa kuluttajaturvallisuuslain yleisiä vaatimuksia
- Tapahtumaturvallisuuden suunnittelu on hyvä aloittaa määrittämällä tapahtuman laajuus ja luonne
→ Laajuus riippuu yleisömäärästä, tapahtuman pinta-alasta ja kestosta
→ Luonteeseen vaikuttavat kenelle tapahtuma on tuotettu ja mitä siellä tehdään
- Massatapahtumien järjestäjiltä vaaditaan kuluttajaturvallisuuslain mukaan turvallisuusasiakirja, jossa on huomioitu mahdolliset vaarat ja riskit sekä niiden ratkaisu ja hallinta
- Tukes on listannut turvallisuus osa-alueita, joita tapahtumanjärjestäjän tulee huomioida (Dia 6)
- Tukes valvoo muiden viranomaisten kanssa, että tapahtumassa on huomioitu yleisöturvallisuus, paloturvallisuus sekä rikosturvallisuus
- Ensiapu ja järjestyksen valvonta tulee olla huolehdittu sekä myös elintarvike-turvallisuus, mikäli tapahtumassa tarjoillaan ruokaa tai juomaa
- Tartuntatautilaki on lisännyt pykälän 58 c: Toimenpiteet covid-19- epidemian leviämisen ehkäisemiseksi
→ Asiakkaan mahdollisuus pitää turvavälejä sekä huolehtia omasta hygieniasta
→ Tapahtuma-alueen tilojen ja pintojen tehostettu puhdistus

Liite 3 4(6)

TIETOA COVID-19- PANDEMIASTA

- Covid-19-tauti on lähtöisin Kiinan Wuhanista 2019
- WHO julisti covid-19-taudin pandemiaksi 11.3.2020
- Covid-19-tauti on hyvin herkästi pinnoilta ja ilmaitse tarttuva tauti
→ Yleisimmät oireet ovat haju- ja makuaihäiriöt, päänsärky, väsymys, kuume, hengenahdistus sekä lihassäryt ja ripuli
- Tartuntatautilääkäri voi määrätä oireettoman henkilön karanteeniin, jos tämä on altistunut yleisvaaralliselle tartuntataudille eikä taudin leviämistä voida muulla tavoin estää

RAJOITUKSET JA EPIDEMIAN VAIHEET

- Viranomaiset tarkastelevat rajoitusten tarvetta säännöllisesti. Epidemiaa torjutaan ensisijaisesti paikallisin ja alueellisin toimenpitein. Alueelliset ohjeet, rajoitukset ja suositukset riippuvat siitä, missä epidemiatilanteessa alue on. Kunkin alueen toimivaltaiset viranomaiset tekevät päätökset voimassa olevista suosituksista ja rajoituksista tartuntatautilain mukaisesti.
→ Oman alueen tilannetta voi seurata sairaanhoitopiirien ja oman kunnan sivuilta
- Covid-19-taudin rajoitusten vaihtoehtona voi käyttää EU:n hyväksymää koronapassia

- **Epidemian perustaso**
→ Tartuntojen ilmaantuvuus alhaista
→ Uudet tapaukset ovat joko satunnaisia yksittäistapauksia tai ne todetaan pääosin karanteenissa jo olevilla
- **Epidemian kiihtymisvaihe**
→ Tartuntojen 14 vuorokauden tapaussumma ei ylitä tasoa 25 / 100 000 asukasta, mutta joukkoaltistumisia esiintyy
→ Positiivisten näytteiden osuus on > 1%
- **Epidemian leviämisvaihe**
→ tartuntojen 14 vuorokauden tapaussumma on suuruusluokkaa > 25–50 / 100 000 asukasta vähintään kahtena peräkkäisenä viikkona
→ positiivisten näytteiden osuus on > 2%
→ jäljittävyys heikkenee, noin 2/3 tartunnanlähteistä tai vähemmän on selvitetävissä, epidemiaan hillintään tarvittavien resurssien määrä kasvaa

Liite 3 5(6)

SUOSITUKSET

- Suosituksen tarkoitus on tukea yleisötilaisuuksien järjestämistä sekä tilojen turvallista käyttöä covid-19-pandemian aikana.
- Suositusta noudattamalla voidaan estää tartuntoja ja vähentää altistuneiden määrää.
- Suositus ei ole oikeudellisesti velvoittava
- Hyvä hygienia, maskin käyttö sekä turvavälit ovat olleet pandemian aikana yleisempiä suosituksia

Yleisiä suosituksia:

MITEN SAADA ASIAKAS TULEMAAN
TAPAHTUMAAN?

- Tapahtuman markkinointi aloitettava ajoissa
- Toimivia tiedotuskanavia ovat:
 - Sosiaalinen media
 - Uutiskirje
 - Sähköposti
 - Televisio/radio
 - Paikallislehdet
- Tiedotuksessa tulisi käydä ilmi reunaehdot tapahtuman peruuntumisen varalta sekä kertoa yhteistyöstä aluehallintoviraston kanssa
- Markkinoidaan tapahtumaa turvallisena, jossa huomioitu asiakkaiden toiveet
 - Käsienpesu mahdollisuus/Käsidesi
 - Kasvomaskeja saa haluttaessa
 - Covid-19 testauspiste käytettävissä asiakkaille
 - Alueen väljyys
 - Ruokien ja juomien myyntipisteet sijoitettu niin, että vältetään ruuhkailta
 - Lisäämällä sisääntulo ja ulosmenoportteja vähennetään tungoksia ja ruuhkaa

Liite 3 6(6)

ASIAKASNÄKÖKULMA / KYSELYN TULOKSET

- Opasta varten teimme kyselyn festivaalikävijöille siitä, kuinka covid-19 tauti on vaikuttanut heidän osallistumispäätöksensä kesän 2021 festivaaleille
- Suurin osa asiakkaista kertoi osallistuvansa tapahtumiin noudattamalla ohjeistuksia sekä huolehtimalla hyvästä hygieniasta
→ Pelko tartunnasta oli silti läsnä sekä osa kertoi osallistuvansa sitten kun ovat saaneet rokotteen
- Epävarmuus festivaalien järjestämisestä oli myös asiakkaiden huolena
→ Osa asiakkaista toivoi virtuaalimahdollisuutta

Toimenpiteet

- Turvallisuuden tunnetta lisäävät:
→ käsidesin saatavuus/ käsienvesu mahdollisuus
→ osallistuminen negatiivisella covid-19 testillä/koronapassi
→ turvaväleistä huolehtiminen

Tapahtuma-alueen parannukset:

- Suurempi alue parantaa mahdollisuutta pitää turvavälit
- Lisää WC-tiloja
- Enemmän ja laajemmalle alueelle ruuan- ja juoman myyntipisteitä, jolloin välttyään suurilta jonoilta

OPPAASSA KÄYTETYT LÄHTEET

Aluehallintovirasto. 2021. Miten yleisötilaisuuksia voi järjestää turvallisesti. <https://avi.fi/usein-kysyttya-koronaviruksesta>

Huhtaniska, T. & Tirronen, J. 2019. Faktaa ja fiilistä tapahtumantuottajalle. Helsinki: Edita publishing oy. E-kirja. https://luc.finna.fi/lapinamk/Record/luc_electronic_amk_994732721806246

Huotari, M. & Kalin, C. 2017. Viisi askelta onnistuneeseen tapahtuman järjestämiseen - Opas ensikertalaiselle tapahtumanjärjestäjälle. Jyväskylän ammattikorkeakoulu. Yhteiskuntatieteiden, liiketalouden ja hallinnon ala. Opinnäytetyö.

Sosiaali- ja terveysministeriö (STM) 2021. Koronapassi. <https://stm.fi/koronapassi>.

Tartuntatautilaki 21.12.2016/1227.

Terveyden ja hyvinvoinninlaitos, THL. 2021. Koronavirukset. <https://thl.fi/fi/web/infektiotaudit-ja-rokotukset/taudit-ja-torjunta/taudit-ja-taudinaiheuttajat-a-o/koronavirukset>

Terveyskirjasto. 2021. Koronavirus (SARS-CoV-2, COVID-19). <https://www.terveyskirjasto.fi/dlk01257>

Turvallisuus- ja kemikaalivirasto 2021. Yleisö- ja tapahtumaturvallisuus. <https://tukes.fi/tapahtumaturvallisuus>

Valtioneuvosto 2021. Koronarajoitusten purkaminen ja yhteiskunnan avaaminen syksyllä 2021. <https://valtioneuvosto.fi/tietoa-koronaviruksesta/rajoitusten-purkaminen>

WHO. 2020. WHO Director-General's opening remarks at the media briefing on COVID-19. <https://www.who.int/director-general/speeches/detail/who-director-general-s-opening-remarks-at-the-media-briefing-on-covid-19--11-march-2020>